Inatsisissatut siunnersuummut nassuiaatit

Nassuiaatit nalinginnaasut

1. Aallaqqaasiut

1.1 Inatsisissatut siunnersuutip tunuliaqutaa

1.1.1. Inatsisissatut siunnersuut Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaannut atuuttumut naleqqiullugu ataasiakkaanik allannguuteqarpoq. Ombudsmandi pillugu inatsit 2009-mi aamma 2017-mi allanngortinneqarnikuuvoq, ukiunilu taakkunani allannguutit ilaatigut Kalaallit Nunaanni ombudsmandeqarfimmut tunngatillugu inatsisiliornerup danskit ombudsmandi pillugu inatsisaanni allannguutaajunnartunik ersersitsisarnissaanik kissaateqarnermik tunngaveqarlutik. 1993-imi ukiakkut ataatsimiinnermi Inatsisartuni siullermeerinninnermi ilaatigut oqaatigineqarpoq danskit ombudsmandi pillugu inatsisaanni Kalaallit Nunaannut inatsimmut tunngaviusumi allannguutit pillugit Inatsisartut ingerlaavartumik malinnaatinneqartariaqartut.

1.1.2. Folketingip ombudsmandia pillugu inatsimmi § 4, imm. 2-p malitsigivaa, ombudsmandi qaammatip 70-inik ukioqalerfimmi naanerani soraarsinneqassasoq.

Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 4, imm. 2-mi aalajangersarneqarpoq ombudsmandi qaammatip 65-inik ukioqalerfimmi naanerani soraarsinneqassasoq.

Tamanna tunngavigalugu siunnersuutigineqarpoq pisussaaffik naapertorlugu ombudsmandip soraarsinneqarnissaanut ukiutigut killigitinneqartoq qaffanneqassasoq maannakkut ukiut 65-iniit 70-inik ukioqalernermut.

1.1.3. Folketingip Ombudsmandia pillugu inatsimmi § 2, imm. 2 malillugu ombudsmandi inatsisilerinermi kandidatitut soraarummeeruteqarsimassaaq.

Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni atuuttumi § 3, imm. 2-mi aalajangersarneqarpoq, ombudsmandi inatsisilerinermi soraarummeersimasuussasoq. Inatsilerinermi soraarummeersimasuunissaq taaguutaavoq nutaanngilisimasoq atorunnaarnikorlu.

Inatsisartut ombudsmandiat pillugu inatsisissatut siunnersuut nutaaq imaqarpoq ilinniakkap tungaatigut erseqqissaatitalimmik, Inatsisartut ombudsmandiat inatsisissatut siunnersuut malillugu inatsisilerinermi kandidatitut soraarummeersimasussanngorluni.

Taamatut allanngortitsinikkut inatsisartut inatsisaanni danskit ombudsmandi pillugu inatsisaanni oqaasertaliinerit taakku, Kalaallit Nunaanni eqqartuussisarneq pillugu inatsimmi aamma atorneqartut, atorneqarnissaat qularnaarneqarpoq.

1.1.4. Ombudsmandi pillugu inatsimmi atuuttumi § 25, imm. 1-imi aalajangersarneqarpoq ombudsmandi Inatsisartut Allattaanerattut aningaasarsiaqartinneqassasoq.

Inatsisissatut siunnersuutikkut inatsimmi § 25, imm. 1-mi malitsitut allanngortitsisoqarpoq. Tamatumunnga pissutaavoq Inatsisartut Allattoqarfianni 1. august 2021 atuutilersumik aaqqissuussaanermik allanngortitsisoqarmat, Inatsisartut Allattoqarfiat pisortaqarfilerneqarluni. Tamatumunnga atatillugu taaguut ”Allattaaneq” allanngortinneqarpoq ”Pisortaq”-mut.

1.1.5. Ombudsmandi pillugu inatsimmi atuuttumi § 25, imm. 1-imi taamatuttaaq aalajangersarneqarpoq ombudsmandi ombudsmandiujunnaarnersiuteqarsinnaatitaallunilu soraarnerussutisiaqarsinnaatitaasoq malittarisassat Naalakkersuisunut atuuttut malillugit. Ombudsmandi pillugu inatsimmi atuuttummi § 25, imm. 2, ombudsmandip tamatumunnga taarsiullugu ombudsmandip akissarsiai tunngavigalugit soraarnerussutisiaqalernissamut aaqqissuussinermut soraarnerussutisiaqalernissamut akileeqataassutinik akiliuteqartarnissamik toqqaasinnaanera pillugu malittarisassanik imaqarpoq. Inatsisiliornerni atuuttuni oqaasertaliisimanerit pissutsit ombudsmandip ombudsmandiujunnaarnersiuteqarneranut soraarnerussutisiaqarneranullu tunngasut pillugit nalorngissuteqarnermik pissutissaqalersitsisarsimapput.

Inatsisissatut siunnersuummi § 25 nalorngissuteqartoqaqqunagu allatut oqaasertalerneqarlunilu erseqqissarneqarpoq. Pissutsit ombudsmandip aningaasarsiaqartinneqarneranut tunngasut inatsisissatut siunnersuummi § 25, imm. 1-mi aalajangersarneqarput, pissutsillu ombudsmandip soraarnerussutisiaqarneranut tunngasut inatsisissatut siunnersuummi § 25, imm. 2-mi aalajangersarneqarlutik. Naggataatigut pissutsit ombudsmandip ombudsmandiujunnaarnersiuteqartinneqarneranut tunngasut inatsisissatut siunnersuummi § 25, imm. 3-mi aalajangersarneqarput.

1.1.6. Tamatuma saniatigut malittarisassat tamanna pillugu atuuttut malillugit ombudsmandip sulinerminut atatillugu inissamik innersuunneqarnissamut periarfissaqarnerata inatsisikkut aalajangersarneqarnissaa pisariaqartinneqarsimavoq.

1.1.7. Naggataatigullu inatsisissatut siunnersuut imaqarpoq inatsisip kalaallisuaani oqaatsitigut erseqqissaanernik. Taamaallaat pineqarput oqaatsinik iluarsiinerit erseqqissaanerilluunniit, inatsisip imarisaanik allanngortitsinngitsut.

1.2 Inatsisissatut siunnersuummik ataatsimoortumik saqqummiussineq
Allanngortitsilluni inatsisit atornagit paasinartumik inatsisiliornissamik kissaateqarneq tunngavigalugu inatsisissatut siunnersuut Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu inatsisartut inatsisissaattut nutaatut ataatsimoortutut saqqummiunneqarpoq.

2. Inatsisissatut siunnersuummi immikkoortut pingaarnerit

2.1 Inatsisip oqaasertaasa imarisaannik allannguinerit

2.1.1. Inatsisartut inatsisaanni atuuttumi § 3, imm. 2-mi aalajangersarneqarpoq ombudsmandi inatsisilerinermi soraarummeersimasuussasoq. Inatsisissatut siunnersuummi siunnersuutigineqarpoq siunissami ilinniakkap taaguutaatut inatsisilerinermi kandidatitut soraarummeersimaneq atorneqalissasoq.

Taamatut allanngortitsinikkut inatsisip oqaasertaani taaguutit taagutinut Folketingip Ombudsmandia pillugu inatsimmi aamma Kalaallit Nunaanni eqqartuussisarneq pillugu inatsimmi nr. 305, 30. april 2008-meersumi kingusinnerusukkut allanguuteqartinneqartumi atorneqartunut naapertuutilersinneqarput.

2.1.2. Utoqqalinersiaqarneq pillugu Inatsisartut inatsisaani nr. 20, 23. november 2015-imeersumi kingusinnerusukkut allanngortinneqartartumi § 1-imi aalajangersarneqarpoq, ukioq soraarnerussutisiaqalerfik, ukiut 67-iusut.

Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu inatsimmi atuuttummi § 4, imm. 2-mi aalajangersarneqarpoq ombudsmandi qaammatip 65-inik ukioqalerfigisami naanerani soraarsinneqassasoq. Utoqqalinersiaqalersinnaatitaanermi ukiorineqartussat maannakkut ombudsmandi pillugu inatsimmi atuuttumi utoqqalinersiaqalernissami ukiut akuersissutaasunit appasinnerupput. Inatsisissatut siunnersuummi siunnersuutigineqarpoq ombudsmandi qaammatip 70-inik ukioqalerfimmi naanerani soraarsinneqassasoq.

2.1.3. Inatsisartut inatsisaanni atuuttumi § 25, imm. 1-imi aalajangersarneqarpoq ombudsmandi Inatsisartut Allattaanerattut aningaasarsiaqartinneqassasoq. Inatsisissatut siunnersuummi siunnersuutigineqarpoq ombudsmandi Inatsisartut Allattoqarfianni atorfillit qullersaattut aningaasarsiaqartinneqassasoq, taaguut ”allattaaneq” atorneqarunnaarnikuummat.

2.1.4. Ombudsmandip soraarnerussutisiaqarsinnaatitaanera pillugu malittarisassat inatsisartut inatsisaanni atuuttumi § 25, imm. 1-2-mi aalajangersarneqarput. § 25, imm. 1-imi, aalajangersarneqarpoq, ombudsmandi malittarisassat Naalakkersuisunut ilaasortanut atuuttut malillugit soraarnerussutisiaqarsinnaatitaallunilu ombudsmandiujunnaarsiuteqarsinnaatitaasoq. § 25, imm. 2-mi aalajangersarneqarpoq ombudsmandimit qinnutigineqarsinnaasoq soraarnerussutisiaqalernissamut akiliutinut taarsiullugu, ombudsmandimit soraarnerussutisiaqalernissamut

aaqqissuussinermut ombudsmandip toqqagaanut, ombudsmandip aningaasarsiai tunngavigalugit Inatsisartut soraarnerussutisiaqalernissamut akiliuteqartarnissaat.

Inatsisartunut Naalakkersuisunullu il.il. ilaasortat aningaasarsiaqartitaanerat il.il. pillugit Inatsisartut inatsisaanni (Inatsisartut inatsisaat nr. 22, 18. december 2003-meersoq kingusinnerusukkut allannguutilik) § 17 naapertorlugu, aamma Naalakkersuisunut ilaasortat ullumikkut soraarnerussutisiassanik katersisinneqartarput soraarnerussutisiaqalernissamut aaqqissuussinermut soraarnerussutisiassanut naafferaartumik akiliuteqarnikkut, inuuneq naallugu soraarnerussutisiatut imaluunniit taakku ataqatigiissillugit. Soraarnerussutisiaqalernissamut aaqqissuussineq pilersinneqassaaq soraarnerussutisiaqalernissamut aningaasaateqarfimmi sillimmasiisarnermik ingerlatsineq pillugu inatsimmut ilaatinneqartumi, inuunermik sillimmasiisarfimmi imaluunniit soraarnerussutisiaqalernissamut sillimmasiisarfimmi, sillimmasiisarnermik ingerlatsinissamut aningaasaqarnermik nakkutilliisoqarfimmit Finanstilsynimit akuerisami, imaluunniit aningaaserivimmi, Kalaallit Nunaanni angerlarsimaffilimmi aalajangersimasumilluunniit ingerlatsiveqartumi nunami maani aningaaseriveqarnermik ingerlatsinissamut Finanstilsynimit akuerisami.

Taamaalilluni ombudsmandimut soraarnerussutisiaqalernissamut pisinnaatitaaffiit allat pillugit aalajangersakkat ingerlateqqinnissaat pingaarutaaruppoq.

Tamanna tunngavigalugu siunnersuutigineqarpoq aalajangersarneqassasoq ombudsmandi soraarnerussutisiaqartinneqassasoq malittarisassat Naalakkersuisunut ilaasortanut atuuttut assigalugit. Tamatuma kingunerivaa soraarnerussutisiaqalernissamut aaqqissuussinermut ombudsmandip toqqagaanut Namminersornerullutik Oqartussanit ombudsmandip aningaasarsiaasa 10 %-iinik soraarnerussutisiaqalernissamut akileeqataassutinik namminerlu akileeqataassutinik 5%-inik ingerlaavartumik ilanngaassisoqartassasoq soraarnerussutisiaqarnissamut aaqqissuussinermut ombudsmandip toqqagaanut tunniussisoqartassalluni.

Peqatigitillugu siunnersuutigineqarpoq erseqqissarneqassasoq soraarnerussutisiaqalernissamut akileeqataassutit nammineerlu akileeqataassutit, ombudsmandip akissarsiai, imm. 1-imi oqaaseqatigiit aappaat naapertorlugu inummut tapiutaasinnaasut ilanngullugit, tunngavigalugit naatsorsorneqartassasut.

2.1.5. Ombudsmandip ombudsmandiujunnaarnersiuteqarsinnaatitaaneranut malittarisassat Inatsisartut inatsisaani atuuttumi § 25, imm. 1-mi aalajangersarneqarput. Tassannga erserpoq, ombudsmandi ombudsmandiujunnaarnersiuteqarsinnaatitaasoq malittarisassat Naalakkersuinut ilaasortanut atuuttut malillugit.

Ombudsmandiujunnaarnersiuteqalernissaq pillugu aalajangersagaq tapertaqartinneqarpoq aalajangersakkamik (§ 25, imm. 4), taanna malillugu ombudsmandi siumut ilisimatitsissutaanngitsumik tunuartariaqassaguni akissarsiassani qaammatip tunuarfimmi naaneranit qaammatini pi-

ngasuni pigiinnassavai, imaappoq § 1, imm. 2 naapertorlugu ombudsmandi soraarsitaappat, imaluunniit tak. § 1, imm. 1 naapertorlugu Inatsisartunut qinersisoqareerneratigut toqqagaaqqinngippat. Taamaalilluni ombudsmandi nammineerluni soraarseqqusimappat tak. § 4, imm. 1, soraarnermut atatillugu aningaasarsiaqaannarsinnaanngilaq, imaluunniit soraarsitaanermigut, nalinginnaasumik soraarsinneqarnissaminut ukiumi naammatsinnerisa kingunerisaanik, tak. § 4, imm. 2.

Ombudsmandip ombudsmandiujunnaarnersiuteqalernissaanut aaqqissuussinerup siunertarivaa ombudsmanditut soraartup isertitatigut annaasaqarnissaanut soraarnermiit piffissap ikaarsaarfiusup qularnaarinniffigineqarnissaa, ombudsmandip soraartup siusinnerusukkut inuussutissarsiutigisimasaminik ingerlaannaq aallusseqqilerinnaanera nalorninarmat.

Tamatuma kingunerisaanik, siunnersuutigineqarpoq ombudsmandip soraarsinneqarnissaani ukioritinneqartut 70-inut qaffanneqassasut, peqatigitillugu siunnersuutigineqarluni ombudsmandiujunnaarnersiuteqarsinnaatitaaneq killiliiffigineqassasoq, imaalillugu, ombudsmandi qaammatip 70-inik ukioqalerfimmi naanerani ombudsmandiujunnaarnersiuteqarsinnaassanngitsoq. Tamatumunnga tunngaviuvoq, ombudsmandip 70-inik ukioqalereernermi kingornatigut siusinnerusukkut inuussutissarsiutigisimasaminik aallartitseqqiinissamik eqqarsarsinnaanera ilimagineqarsinnaassanngimmat.

Ombudsmandi siumut ilisimatitsissutaariinngitsumik soraassagaluarpat, ombudsmandiujunnaarnersiuteqarsinnaatitaanerup attatiinnarneqarnissaa siunnersuutigineqarpoq, isiginiarneqarlutik inuussutissarsiutigisap malitsigisaanik allanngortoqarneratigut ajornartorsiutaasinnaasut immikkut ittut. Taamaalilluni ombudsmandip pisortani sulisinnaanissaa, ombudsmanditut sulinermi nalaani nakkutilliisuuffiginikuusamini piviusorsiortuunavianngimmat, taamatullu inatsissatut siunnersuummi § 5, imm. 2-p kinguneranik, sulinermi nalaani namminersortutut inuussutissarsiutilinnut attaveqarsinnaanikuunani.

Tamatuma saniatigut, piffissaq ombudsmanditut atuuffigisap sivisussusiata naatsorsorneqarnerani, taamaattoqassagaluarpat ombudsmandiujunnaarnersiutit, Naalakkersuisunut malittarisassat atuuttut malinneqarnissaat siunnersuutigineqarpoq erseqqissarneqarlunilu. Malittarisassat atuuttut Inatsisartunut Naalakkersuisunullu il. il. ilaasortat aningaasarsiaqartitaanerat il. il. pillugit Inatsisartut inatsisaanni nr. 22-mi, 18. december 2003-meersumi takuneqarsinnaapput. Taamatullu siunnersuutigineqarpoq ombudsmandiujunnaarnersiutit naatsorsorneqassasut ombudsmandip aningaasarsiai, tunngavigalugit, ilanngullugu taamaattoqassappat inummut tapit, § 25, imm. 1, oqaaseqatigiit aappaat naapertorlugu tunniunneqartartoq.

Taamaalilluni ombudsmandip aningaasarsiaanut soraarnerussutisiaqarneranullu tunngatillugu allannguutit siunnersuutigineqartut nalinginnaasumik suleriaatsinik inatsisinngortitsinerupput.

2.1.6. Taamatuttaaq siunnersuutigineqarpoq ombudsmandi sulinerminut atatillugu inimik innersuunneqarsinnaanerminut periarfissaqassasoq, tamanna pillugu malittarisassat Inissianik attartortitsisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaanni nr. 2, 12. maj 2005-imeersumi kingusinnerusukkut allannguutilalimmi aalajangersarneqartut malillugit. Peqqussummi kapitali 2-mi innersuussisarnermi malittarisassat pineqarput.

Ombudsmandi pillugu inatsimmi maannakkut atuuttumit erserpoq, ombudsmandi atorfinitsinneqarnermi soraarnermilu angalanermut aamma nuunnermut akiliunneqarsinnaatitaasoq. Aalajangersakkami oqaatigineqanngilaq sulinermut atatillugu inimik innersuunneqarsinnaaneq. Nalornissutigineqarnissaa pinngitsoorniarlugu, qaqugukkulluunniit ombudsmanditut toqqagaasup sulinermut atatillugu inimik innersuunneqarsinnaanissaa pisarialittut isumaqarfigineqarpoq inatsisitigut naqissusissallugu, ombudsmandip malittarisassat atuuttut naapertorlugit sulinermut atatillugu inimik innersuunneqarnissamik periarfissaqarnera.

Inatsisartut Siulittaasoqarfia pissutissaqarnikuuvoq isummerfigissallugu aamma aalajangiiffigissallugu, Inatsisartut Ombudsmandianni sulisunut atugassarititaasut malillugit ombudsmandi sulineranut atatillugu inissaanik innersuunneqarsinnaasoq. Taamaalilluni sulinermut atatillugu inimik innersuunneqarsinnaaneq pillugu aalajangersagaq nalinginnaasumik suleriaatsimik inatsisinngortitsineruvoq.

2.1.7. Naalakkersuisunut ilaasortamut pineqartumut nalunaarutinik nassiussisarneq
Inatsisartut inatsisaanni atuuttumi §§-ini 10, 11 aamma 23-mi ersersinneqarpoq, aalajangersakkat taakku malillugit ombudsmandip nalunaarutai ilaatigut Naalakkersuisunut nassiunneqartassasut. Aalajangersakkat oqaasertalersorneqarneri Naalakkersuisunit imatut paasineqassapput, siusinnerusukkut Naalakkersuisut ingerlatitseqqiivittut ataasiusutut isigineqartarsimammata. Naalakkersuisut suleriaatsimik paasinninnerat kingullermik sammineqarpoq ombudsmandip nalunaarutaani 2022-meersumi 3.8-mi.

Naalakkersut suleriaasiat pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaata nr. 28, 13. juli 2022-mi atulersinneqarnerani aalajangersarneqarpoq, Naalakkersuisunut ilaasortat ataasiakkaat allaffissornikkut allattoqarfimmit imaluunniit pisortaqarfinnit aaqqissorneqartuni ikiorneqassasut. Tamanna allanngutaavoq siusinnerusukkut nalunaarutaasimasumi 2017-imeersumit, siusinnerusukkut allaffissorneq ataasiusutut aaqqissuussamik ingerlatsivittut isigineqartarluni.

Tamanna tunngavigalugu inatsisissatut siunnersuutikkut siunnersuutigineqarpoq, inatsisissatut siunnersuummi §§-it 10, 11 aamma 23 malillugit ombudsmandip nalunaarutai Naalakkersuisunut ilaasortamut suliassaqarfimmut akisussaasuusumut siunissami nassiunneqartalissasut, taamaalu Naalakkersuisunut tamarmiusunut nassiunneqartarunnaarlutik.

2.2. Inatsimmi aalajangersakkanut nassuiaatinik naleqqussaaneq
Inatsimmi aalajangersakkanut ataasiakkaanut nassuiaatit allannguutit qulaani allaaserineqartut naapertorlugit erseqqissarneqarput.

Tamatuma saniatigut inatsimmi § 7, imm. 3-mut ombudsmandip sulerineranut tunngasumut nassuiaatit naleqqussarneqarput, tassami ombudsmandi 2017-imi aalajangersimammat, Greenland Business A/S-iusimasoq (maannakkut Nalik Ventures) ombudsmandip suliaanut ilaatinneqassasoq, suliffeqarfiup sulianik suliarinnittarnermi inatsimmi aamma pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi ilaatinneqarnerata annertoqataanik.

Taamatuttaaq inatsisissatut siunnersuutikkut inatsimmi § 10-mut ilassutitut nassuiaatinik ilanngussisoqarpoq. Aalajangersakkamut nassuiaatini suliassaqarfimmi ombudsmandip nalinginnaasumik suleriaasii ersersinneqarput.

Kiisalu siunnersuummi aalajangersakkanut allanut ataasiakkaanut nassuiaatit naleqqussarneqarput.

2.3 Atuuttussanngortitsineq
Inatsisissatut siunnersuut 1. november 2026-mi atuutilertussatut siunnersuutigineqarpoq.

3. Pisortanut aningaasatigut allaffissornikkullu kingunerisassai
Siunnersuutip pisortanut kinguneqarnissaa naatsorsuutigineqanngilaq.

4. Inuussutissarsiornermut aningaasatigut allaffissornikkullu kingunerisassai
Siunnersuutip inuussutissarsiornermut kinguneqarnissaa naatsorsuutigineqanngilaq.

5. Avatangiisinut, pinngortitamut inuiaqatigiillu peqqissusiannut kingunerisassai
Siunnersuutip avatangiisinut, pinngortitamut inuiaqatigiillu peqqissusiannut kinguneqarnissaa naatsorsuutigineqanngilaq.

6. Inuit pisinnaatitaaffii innuttaasunullu kingunerisassai
Siunnersuutip innuttaasut inatsisitigut inissisimanerisa allanngortinneqarnerinik malitseqarnissaa imaluunniit inuit pisinnaatitaaffiinik tunngaviusumik inatsisikkut, europami nunat inuit pisinnaatitaaffiit pillugit isumaqatigiissutaatigut nunalluunniit assigiinngitsut akornanni isumaqatigiissutitigut innuttaasunut qularnaarunneqartunik killiliinernik kinguneqarnissaa naatsorsuutigineqanngilaq.

7. Nunanut allanut attaveqarnernut nunarsuullu immikkoortuinut aalajangersimasunut tunngatillugu naalakkersuinikkut ingerlatsinermut kingunerisassai kingunerisassaalu allat
Siunnersuutip nunanut allanut attaveqarnernut nunarsuullu immikkoortuinut aalajangersimasunut tunngatillugu naalakkersuinikkut ingerlatsinermut kinguneqarnissaa naatsorsuutigineqanngilaq, soorlu aamm siunnersuutip pingaarutilinnik allanik kinguneqarnissaa

naatsorsuutigineqanngitsoq.

8. Oqartussaanik suliniaqatigiiffinnillu tusarniaaneq

Inatsisissatut siunnersuut piffissami 2026-mi marsip ulluisa qulingannit apriilip ulluisa arfineq-aappaannut tulliuttunut tusarniaatigineqarpoq:

- Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfia
- Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalakkersuisoqarfik
- Nunanut Allanut Ilisimatusarnermullu Naalakkersuisoqarfik
- Aalisarnermut, Piniarnermut, Nunalerinermut Imminullu Pilersornermut Naalakkersuisoqarfik
- Ineqarnermut Attaveqaasersuutinut, Isorliunerusunullu Naalakkersuisoqarfik
- Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Timersornermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfik
- Meeqqanut, Inuusuttunut Ilaqutariinnullu Naalakkersuisoqarfik
- Isumaginninnermut, Suliffeqarnermut Nunami Namminermi Pissutsinullu Naalakkersuisoqarfik
- Pinngortitamut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfik
- Peqqissutsimut Inunnullu Innarluutilinnut Naalakkersuisoqarfik
- Ineqarnermut Attaveqaasersuutinullu Naalakkersuisoqarfik
- Avannaata Kommunia
- Kommune Kujalleq
- Kommune Qeqertalik
- Kommuneqarfik Sermersooq
- Qeqqata Kommunia
- Ini A/S
- Nalik Ventures A/S
- Nunatsinni Advokatit
- Transparency International Greenland

Siunnersuut piffissami tassani taamatuttaaq Inatsisartut nittartagaatigut tamanut ammasumik tusarniaatigineqarsimavoq.

Tusarniaanermi akissutit tusarniaanermi akissutit pillugit allakkiami nassuiaatigineqarput. Ilanngussaq 1 innersuussutigineqarpoq.

Siunnersuummi aalajangersakkanut ataasiakkaanut nassuiaatit

Kapitali 1-imut - Inatsisartunut attaveqarneq

§ 1-imut

Imm. 1-imut
Ombudsmandip toqqagaaffia piffissamik Inatsisartut qinigaaffiannik malinninnera pillugu aalajangersagaq allanngortinneqarani ingerlaannarpoq. Kalaallit Nunaanni ombudsmandeqarnermik aaqqissuussinermi pingaarutilimmik pissusiuvoq qaqugukkulluunniit Inatsisartunit issiasunit ombudsmandimik toqqaasarneq. Ombudsmandip sunniuteqarsinnaaneranut pingaaruteqarluinnarpoq ombudsmandip Inatsisartunit naalakkersuinikkut piginnaatinneqarnera.

Imm. 2-mut
Ombudsmandip Inatsisartunit tatigineqarunnaaruni Inatsisartunit soraarsinneqartarnissaa pillugu aalajangersagaq allanngortinneqarani ingerlaannassaaq.

Aalajangersagaq qulangersimaneqannginneq, aqutsineq aamma nakkutiginninneq pillugit inatsimmi aalajangersakkat allat eqqarsaatigalugit isigineqassaaq. Ilaatigut pineqarput ombudsmandimik qinersineq (§ 1, imm. 1), qulangersimaneqannginneq (§ 6, imm. 1), ombudsmandip missingersuutai aamma sulisui (§ 26), arlaannaannulluunniit illersuisuunnginnermik aalajangersagaq (§ 5, imm. 2). Tamakkua saniatigut Inatsisartunut nalunaaruteqartartussaatitaaneq pillugu aalajangersakkamik inatsit imaqarpoq (§ 10).

Ataatsimut isigalugu aalajangersakkat pineqartut qitiusumik apeqqummut ombudsmandeqarfiup kiffaanngissuseqarneranut, aqunneranut aamma ivertitsisup – tassa Inatsisartut nakkutiginninneranut naleqqussaasuullutik.

Ombudsmandimik qinersinermi soraarsitsinermilu periaaseq pillugu aalajangersakkat siunnersuummi sukumiinerusumik ilaatinneqanngillat, aalajangersakkammi taamaattut Inatsisartut suleriaasiatigut aalajangersaavigineqartarmata.

§ 2-mut

Inatsisartut Inatsisinut Ataatsimiititaliaat, imaanngitsoq Inatsisartut Siulittaasoqarfiat, tassaavoq kina ombudsmanditut suliamik suliaqarallarnissaanik aalajangiisussaq, Inatsisartut katersuunnissaasa ombudsmandimillu nutaamik qinersinissaasa tungaanut.

Tamanna Inatsisartut Inatsisinut Ataatsimiititaliaata ombudsmandip sulineranut ataatsimiititaliatut oqartussaatitaasutut qinerneqarneranik Inatsisartut aalajangiinerata 26. oktober 1995-imeersup nassataraa.

§ 3-mut

Imm. 1-imut
Aalajangersakkakkut tassuuna ombudsmandi Inatsisartunut, Naalakkersuisunut taamatullu kommunalbestyrelsinut qinigaanissamut mattunneqanngitsoq, kisiannili ombudsmandi qinigaaguni ombudsmanditut sulinerminik ingerlatseqqissinnaanngitsoq, aalajangersarneqarpoq.

Ombudsmandi piffissap qinigaaffiup ingerlanerani suliassanut taamaattunut qinigaaguni tunuartariaqarpoq. Aalajangersakkami kommunalbestyrelsit nunaqarfinnilu aqutsisut pineqarput.

Ombudsmandip Inatsisartunit qulangersimaneqannginnera qularnaarniarlugu Inatsisartunut ilaasortap ombudsmandip suliassaanik suliaqarsinnaannginneranik aalajangersagaq pisariaqartutut isigineqarpoq.

Imm. 2-mut
Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq ombudsmandi inatsisilerinermi kandidatitut soraarummeernermi angusisimasuussasoq. Ilinniakkatigut piumasaqaatigineqartumit ombudsmanditut atorfiup inatsisilerinermut tunngasuunera erseqqissarneqarpoq. Tamatumunnga atatillugu inatsimmi § 19 takoqquneqarpoq, tassani takuneqarsinnaammat ombudsmandip naliliinissaminut tunngavigisassai siullertut tassaammata inatsisiliornerit atuuttut.

§ 4-mut

Imm. 1-imut
Aalajangersagaq taanna ombudsmandip atorfimmit soraarnissamik nammineq kissaateqarneranut tunngavoq. Aalajangersakkakkut ombudsmandip qaammatinik arfinilinnik piffissaqartitsilluni qaammatip naanerani soraarsinneqarnissani piumasaqaatigisinnaagaa aalajangersarneqarpoq.

Imm. 2-mut
Aalajangersakkap nassataraa Inatsisartut katersuunneranni, piffissami ombudsmandip qinnuteqareernermigut imaluunniit utoqqalinini pissutigalugu soraarnissaata siornaniittumi qaninnerpaami, Inatsisartut ombudsmandimik nutaamik qinersissasut. Maannamut atuuttoq pinngitsoorani ombudsmandip 65-inik ukioqalernermi pinngitsoorani soraarninngornissaanik aalajangersakkap maannamut atuuttup 70-nik killeqarnissaa siunnersuutigineqarpoq, tamatumalu nassataraa ombudsmandi qaammatip 70-iliinerata naanerani tunuassasoq, taamatullu inuk 70-ileereersimasoq ombudsmanditut toqqarneqarsinnaannginnera.

§ 5-imut

Imm. 1-imut
Aalajangersakkamit erserpoq ombudsmandimut taartaasartoq Inatsisartunut qinersereernikkuinnaanngitsoq, aammali atorfiup inuttaarunnerani, qinerneqartassasoq. Ombudsmandimut taartaasartumik atorfiup inuttaarunnerani qinersineq Inatsisartut nalinginnaasumik katersuunnerannut tulliuttumut siullermut utaqqimaarunneqarsinnaasussaavoq.

Imm. 2-mut
Aalajangersakkamut tunuliaqutaasoq pisortat ingerlatsineranni inatsiseqartitsineq naapertorlugu suliami peqataasinnaassuseqarneq pillugu nalinginnaasumik tunngavissaqarnerup manna kinguneraa, tassalu inuk suliap suliarineqarnerani peqataasinnaanngitsoq suliap suliarinerani suugaluartuniluunniit peqataassanngitsoq. Tamatuma kingornatigut suliap suliarineqarnerani peqataasinnaassuseqanngitsumut suliassiisup, pisumi matumani Inatsisartut Inatsisinut Ataatsimiititaliaata, isummerfigisassarilissavaa suliaq qanoq iliorluni suliarineqassanersoq.

Ombudsmandip suliami peqataasinnaassuseqannginnerminik nalunaaruteqarnerata kingunerisaanik, ombudsmandip sulisui suliamik pineqartumik sutigulluunniit suliaqarnissaminnut peqataasussaajunnaassapput. Taamaattorli ombudsmandi taassumaluunniit sulisui suliami sulissutiginninnernik sullissinerinnaviusunik suliaqarsinnaapput, soorlu allagaatinik nutserinermik, suliami allagaatinik aalajangersimasunik assigisaannillu pissarsiniarnernik.

Aammattaaq aalajangersakkap periaaseq maannamut atorneqartoq imaattoq ombudsmandip aamma Inatsisartut Inatsisinut Ataatsimiititaliaata isumaqatigiissutigisimasaat inatsisikkut aalajangersaavigaa, tassalu suliassat ombudsmandip suliami peqataasinnaassuseqannginnerminik nalunaaruteqarfigisai Inatsisartut Inatsisinut Ataatsimiititaliaannut nassiunneqartassasut.

Imm. 3-mut
Ombudsmandip atuuffiinut akuersinermik nalunaaruteqarnissamut pisinnaatitaaneq Inatsisinut Ataatsimiititaliamut, Inatsisartuni ataatsimiititaliamut ombudsmandip sulinera pillugu apeqqutinik ilaatigut suliarinnittartuusumut, tunngatinneqaannassasoq siunnersuutigineqarpoq. Aalajangersakkakkut tassuuna peqatigiiffimmi suliaqarnissaq pillugu ombudsmandi Inatsisinut Ataatsimiititaliap akuersissutaanik pissarsisassasoq allanngortinnagu aalajangersarneqarpoq.

Aalajangersagaq taanna ombudsmandip arlaannaannulluunniit attuumassuteqartuunnginnissaanik piumasaqaammut atatillugu isigineqassaaq.

§ 6-imut

Imm. 1-imut
Ombudsmandip Inatsisartunit qulangersimaneqannginnerata pingaartumik kinguneraa Inatsisartut ombudsmandi suliamik aalajangersimasumik suliaqaqqullugu peqqusinnaanngimmassuk, ombudsmandi suliamik suliarinninnissaanik inertersinnaanngimmassuk imaluunniit ombudsmandi peqqusinnaanngimmassuk suliamik suliaqarneq aalajangersimasumik inernilerneqassasoq.

Qulangersimaneqannginneq ulluinnarni sulinermi Inatsisartut taakkualu ataatsimiititaliaasa ombudsmandip oqaaseqaataanik isummerfiginnittannginnerisigut imaluunniit isornartorsiuisannginnerisigut erseqqissarneqarsimavoq.

Inatsisartut ombudsmandeqarfikkoortumik ingerlatsinermik nakkutiginninnerata saniatigut, nakkutiginninneq pisarpoq Inatsisartut ataatsimiititaliaasigut Naalakkersuisunut ilaasortanik siunersiuisarnikkut taamatullu aamma Inatsisartut Naalakkersuisullu pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 26, 18. november 2010-meersoq Inatsisartullu Suleriaasiat malillugit suliassanik ataatsimiititaliat allatigut suliarinninnerisigut. Inatsisartut misissuisussatut isumalioqatigiissitaliornissamut inatsisiliortoqarnissaanik aalajangissagaluarpata, Inatsisartut nakkutilliinerat taakku aqqutigalugit taamatuttaaq ingerlanneqarsinnaassaaq.

Apeqqutit qulalersitsisinnaasut annikillisarniarlugit, qanoq Inatsisartut taakkualuunniit ataatsimiititaliaat suliamut isummersimappata imaalillugu, ombudsmandi suliamik suliaqarsinnaajunnaarsillugu imaluunniit suliamik ingerlatamik nangitsisinnaajunnaarsillugu, Inatsisinut Ataatsimiititaliap aamma ombudsmandip maj 1998-imi suleqatigiinnissamik isumaqatigiissummi isumaqatigiissutigivaat, ilaatigut ombudsmandip apeqquteqaatini Inatsisinut Ataatsimiititaliamut nassiuttassagaa assilinera ataatsimiititaliamut pineqartumut nassiullugu, Inatsisinullu Ataatsimiititaliamit Inatsisartut ataatsimiititaliaasa sinnerinut ombudsmandimut nalunaarutigineqartassasut ataatsimiititaliap suliamik suliarineqarnerata inernera pillugu. Inatsisinut Ataatsimiititaliap aamma ombudsmandip akornanni isumaqatigiissusiaq ombudsmandip nalunaarutaani 1998-mi naqinneqarpoq, takuuk kalaallisuaani qupperneq 11 quppernerillu tulliuttut aamma qallunaatuani qupperneq 11 quppernerullu tullia.

Ombudsmandeqarfiup siunertaa naalakkersuinikkullu arlaannaannulluunniit attuumassuteqannginnera erseqqissarniarlugu naatsorsuutigineqarpoq ombudsmandip nammineerluni suliani ataasiakkaani naliliisarnissaa, Inatsisartut suliami imatut isummersimanersut, ombudsmandi suliami qanoq iliuuseqaqqissinnaajunnaarsillugu.

Imm. 2-mut
Ombudsmandip ingerlatsineranut nalinginnaasumik aalajangersakkanik aalajangersaanissamut Inatsisartut kingusinnerusukkut kissaateqalissagaluarpata suliassap eqaatsumik ingerlanneqarsinnaanissaa aalajangersakkakkut qularnaarneqarpoq.

Kapitali 2-mut - Ombudsmandip piginnaatitaanera

§ 7-mut

Imm. 1-mut

Imm. 1-imi oqaaseqatigiinnut siullernut
Aalajangersakkami oqaatigineqarpoq ombudsmandi oqartussaasunut sorlernut tunngasuni piginnaatitaasoq. Aalajangersakkamit erserpoq ombudsmandip sulinerani malittarisassaq pingaarneq tassaasoq pisortat ingerlatsinerat. Taamaalilluni ombudsmandip Inatsisartunut taakkualu ataatsimiititaliaannut tunngasuni piginnaatitaannginnera ataannarpoq.

Ombudsmandip Inatsisartunit qulangersimaneqannginnini pissutigalugu Inatsisartut sulinerat isummerfigisinnaanngilaa, taamaattumillu Inatsisartut ataatsimiititaliaat ataavartut imaluunniit ataatsimiititaliarigallagaat ombudsmandip sulinerata avataaniipput. Inatsisartuni allaffissornikkut aqutsineq tamatuma pissuseqataanik ombudsmandip sulinerata avataaniippoq.

Naalagaaffiup Kalaallit Nunaanni ingerlatsinera Inatsisartut ombudsmandiata piginnaatitaaneranut ilaanngilaq, Folketingilli ombudsmandiata piginnaatitaanerani pineqartunut ilaalluni.

Imm. 1-imi oqaaseqatigiit aappaannut
Aalajangersakkakkut oqaatigineqarpoq pissutsinik kiffaanngissusiiagaasut paaqqinniffinni/suliffeqarfinni il.il. namminersortuni atugaannik misissuineq ombudsmandip piginnaatitaanerani pineqartunut ilaatinneqartoq. Taamaaliornikkut ombudsmandip Naalagaaffiit Peqatigiit naalliutsitsisarneq allatullu peqqarniingaartumik, inuppalaanngitsumik imaluunniit nikanarsaataasumik pinnittarneq imaluunniit pillaasarneq akiorniarlugit isumaqatigiissutaannut ilassut ombudsmandi nammineq piumassuseq tunngavigalugu, ilanngуffigineqarsinnaasoq tunngavigalugu suliassaminik aamma paaqqinniffinni/suliffeqarfinni namminersortuni naammassinnissinnaanera qulakkeerneqarpoq.

Misissuinerit kiffaanngissusiiagaasut naalliutitsinermut allatullu peqqarniingaartumik, inuppalaanngitsumik imaluunniit nikanarsaataasumik pinnittarnermut imaluunniit pillaasarnermut illersorneqarnerat pisariaqarpat, nukittorsarniarlugu ingerlanneqassapput.

Kiffaanngissusiiaanermik oqarnermi inummik pisortat namminersortulluunniit tigumminniffiutaanni kiffaanngissusiiagaasup sukkulluunniit qimassinnaanngisaani tigumminninneq suna-

luunniit eqqarsaatigineqarpoq, tak. isumaqatigiissummut ilassummi artikel 4. Kiffaanngissusiiaasoqarnissaanik aalajangiineq pisortami oqartussaasumi pisimassaaq, pisortani oqartussaasumit kaammattuutigineqarsimassalluni pisortaniluunniit oqartussaasumit akuerineqarsimassalluni akuersaarneqarsimassalluniluunniit.

Ombudsmandip naalliutitsisarnermik il.il. akiuiniarluni isumaqatigiissummut ilassut tunngavigalugu misissuinermik ingerlatsinerani kiffaanngissusiiagaasut paaqqinniffinni/suliffeqarfinni il.il. namminersortuni qanoq pineqarnerannik misissuineq pineqartunut aamma ilaalissaaq, matumani tigumminniffiusartunut tamanut taakkualu atortulersuutaannut atortorissaarutaannullu isersinnaatitaaneq kiisalu sorlernik misissuinissamut inunnillu oqaloqateqarnissamut kiffaanngissuseqarneq ilanngullugit eqqarsaatigalugit. Ombudsmandi tamatumunnga atatillugu tigumminniffiit inuillu kiffaanngissusiiagaasut pillugit paasissutissanik pissarsisinnaatitaassaaq, matumani kiffaanngissusiiagaasut qassiunerat, qanoq pineqarnerat pissutsillu atugaat ilanngullugit eqqarsaatigalugit. Ombudsmandi kiffaanngissusiiagaasunik inunnillu allanik kikkunnilluunniit paasissutissanik suliamut attuumassuteqartunik tunisisinnaasutut isigisaminik misissuinermi nakkutigineqarani ilisimannittoqaranilu oqaloqateqarsinnaatitaavoq.

Imm. 1-imi oqaaseqatigiit pingajuinut
Aalajangersakkakkut oqaatigineqarpoq pissutsit meeqqanik paaqqinniffinni il.il. namminersortuni meeqqat eqqarsaatigalugit suliassanik toqqaannaq isumagisaqartuni atugaat ombudsmandip sulineranut pineqartunut pisinnaatitaanerani pineqartunut aamma ilaatinneqartut.

Aalajangersakkap nassataraa “paaqqinniffiit/suliffeqarfiit il.il. namminersortut” ombudsmandip piginnaatitaanerani pineqartunut ilaatinneqarmata. Tassani ersersinneqarpoq ombudsmandip inuit ataasiakkaat, matumani ilaqutariit meerartallit nalinginnaasut ilanngullugit eqqarsaatigalugit, piginnaatitaannginnera.

Paaqqinniffiit/suliffeqarfiit inatsisilerinikkulluunniit inuttut isigineqarsinnaasut allat pineqartillugit tunngaviusumik apeqqutaanngilaq paaqqinniffik/suliffeqarfik qanoq aaqqissuussaasimanersoq, assersuutigalugu ingerlatseqatigiiffittut aningaasaateqarfittulluunniit.

Tunngaviusorli unaavoq “meeqqat eqqarsaatigalugit suliassanik toqqaannaq” isumaginninnerup pineqarnera. Tassuuna erseqqissarneqarpoq paaqqiffinnik/suliffeqarfik il.il. pineqartoq ombudsmandip piginnaatitaanerani pineqartunut ilaassaguni meeqqanut ulluinnarni attuumassuteqangaatsiassasoq.

Paaqqinniffik/suliffeqarfik il.il. namminersortoq oqaatigineqartut tungavigalugit ombudsmandip piginnaatitaanerani pineqartunut ilaaguni tamarmiulluni ilaanera atuuppoq, pissutsinut meeqqat atugaannut attuumassuteqartutut oqaatigineqarsinnaasuni. Soorlu atuarfiit namminersortut eqqarsaatigalugit ombudsmandi meeqqat qanoq pineqarnerannik atuarfiullu sulisoqar-

nikkut aningaasaqarnikkullu iliuusaanik pissutsinut meeqqat atugaannut annertumik sunniuteqartunik misissuisinnaatitaassasoq piumasaqaataavoq.

Ombudsmandili soorlu apeqqutit sulisoqarnermut tunngasut meeqqanik pinninnermut attuumassuteqanngitsut eqqarsaatigalugit piginnaatitaanavianngilaq.

Ombudsmandip piginnaatitaaneranik nalornisoorutit pillugit apeqqutit ombudsmandimit, ulluinnarni sulinermi ilaatillugu aalajangiiffigineqarsinnaasutut pissaaq, ataatsimut naliliineq aallaavigalugu.

Imm. 2-mut
Aallaavik una aalajangersakkakkut tassuuna erseqqissarneqartoq tassaavoq ombudsmandip ataatsimiititalianut aalajangiisartunullu il.il., inuinnaat akornanni saqitsaassutinik aaqqiisartunut tunngasumik, piginnaatitaanermini maannamut killiliussimasaa inatsisikkut aalajangersarneqartoq.

Ombudsmandip piginnaatitaanerata, ombudsmandip piginnaatitaaffiginngisaanik aalajangersakkami taaguinikkut killiliivigineqarneranik, imaqarpoq, taamaalilluni ombudsmandi pisortat aalajangiisartuisa toqqissisimanartunik periaaseqarlutik aalajangiisartut, tassa assersuutigalugu eqqartuussivinnut assingusut eqqartuussisunillu ilaasortaaffigineqarajuttartut eqqarsaatigalugit piginnaatitaassanani.

Taamaalilluni ombudsmandi, soorlu tamanna ombudsmandip nalunaarutaanit oqaaseqaataanillu ersertartoq, maannamut piginnaatitaanerminik killiliisimavoq oqartussaaffiup pineqartup suliaanik, katitigaaneranik aaqqissuussaanikkullu inissisimaneranik pisuni pineqartuni naliliineq tunngavigalugu.

Taamaalilluni ombudsmandi oqartussaaffiit makku pillugit naammagittaalliuutinik suliarinninnermut piginnaatitaasutut imminut isigaaq:

- oqartussaaffiit aqutsinermi allaffissornermik suliaqartartut, ingerlatsinermi oqartussaasut suliaannut assingusunik suliaqartartut, assersuutigalugu akuersissutinik, tapiissutinik imaluunniit taarsigassarsinissamik qinnuteqaatinik suliaqartartut, assersuutigalugu Inuussutissarsiutitigut Tapersiisarnermut Ataatsimiititaliaq (kinguliiniittut takukkit),
- oqartussaaffiit pisortani oqartussaasut aalajangiinerinik naammagittaalliuuteqartarfittut ingerlasut, assersuutigalugu Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik aamma Ineqarneq pillugu Maalaaruteqartarfik,
- oqartussaaffiit illua'tungeriit akornanni ajornartorsiutinik inuit ataasiakkaat pillugit inatsiseqartitsinermut tunngasunik aaqqiiniartarnermik suliaqartut, oqartussaaffik nakkutilliinermut misissuinermullu pisortat pillugit inatsiseqartitsinermik tunngaveqartumik piginnaatinneqarsimappat,

- oqartussaaffiit inatsisinut naapertuutsitsinermik nakkutilliisutut suliaqartut, assersuutigalugu Kalaallit Nunaanni Kommuninik Nakkutilliisoqarfik, aamma kinguliiniittut takukkit,
- Ombudsmandip 1995-imi ukiumoortumik nalunaarutaani oqaatigineqarpoq, ataatsimoorluni oqartussaaffiit Inatsisartuni ilaasortat inatsit allaluunniit tunngavigalugit ilaannakortunik tamakkiisunilluunniit ilaasortaaffigisaat, immikkut qularfiusut.

Inuussutissarsiutitigut Tapersiisarnermut Ataatsimiititaliamut tunngasumik 1995-imi taamatut qulartoqarsimavoq, ombudsmandilu piginnaatitaanerminik killiliinermini eqikkaasimavoq ataatsimiititaliaq sulianik ingerlatsinermut oqartussaasut suliassaasa nalinginnaasut assinginik suliaqartartilluni, soorlu ilaatigut qinnuteqaatinik ataasiakkaanik aalajangiiviginnittarnermik, taamaattumillu Naalakkersuisut suliassaqarfianni, Inatsisartullu sulinerata nalinginnaasup avataani, suliaqarluni, ombudsmandip piginnaatitaaneranut ilaasoq.

Oqaaseqaammi 1998-imeersumi ombudsmandip ukiumut 1998-imut nalunaarutaani eqqartorneqartumi ombudsmandi isummernerit taakkununnga assingusut tunngavigalugit Kalaallit Nunaanni Kommunit Nakkutilliisoqarfiannut tunngasumik piginnaatitaasutut imminut isigivoq, tassami ombudsmandip aamma pingaartissimammagu siulersorneqarnermik 1994-imi iluarsaaqqinnermi Inatsisartut nakkutilliisoqarfimmi sinniisuutitaasa amerlassutsimikkut ikilisinneqarsimanerat, ilaasortanit amerlanerussuteqartunit pingasunit ilaasortanut ikinnerussuteqartunut marlunnut, ombudsmandeqarfimmut pilersinneqassamaartumut tunngasumik piginnaatitaanerup killiliiviginissaa innersuussutigerpiarlugu.

Piginnaatitaanerup killissalersugaanera pillugu apeqqut naalagaaffimmi oqartussaasut eqqarsaatigalugit aamma pisimavoq:

Kalaallit Nunaanni Tusagassiuutit pillugit Aalajangiisartut, naalagaaffimmi oqartussaasuusut, Justitsministerip toqqagaannaanik ilaasortaqartut eqqarsaatigalugit Ombudsmandi 1998-imi piginnaatitaanngitsutut imminut nalilersimavoq.

Ombudsmandi tamatuma kingornatigut, tassalu 24. marts 2009-mi, Tusagassiuutit pillugit Aalajangiisartut, Naalakkersuisut tusagassiuisarnermi akisussaassuseqarneq pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 17-imi, 19. november 2007-imeersumi § 41 tunngavigalugu pilersissimasaat eqqarsaatigalugit piginnaatitaasutut imminut isigilersimavoq. Ombudsmandip aalajangiinera taanna Tusagassiuutit pillugit Aalajangiisartut nutaat suleriaasiat aaqqissuussaanikkullu inissisimanerat pillugit paasissutissat pigineqartut tunngavigalugit pisimavoq, imaammammi Tusagassiuutit pillugit Aalajangiisartut taakku naalagaaffiup Kalaallit Nunaanni Tusagassiuutit pillugit Aalajangiisartuinut tamakkiisumik assersuunneqarsinnaanngitsut, Aalajangiisartullu taakku ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermi aaqqiagiinngissutinik aalajangiiviginnittartutut ombudsmandip sulinerani ilaatinneqartariaqanngitsutut isigineqarnissaannut erseqqissumik tunngavissaqanngimmat.

Inuit normuisa atorneqarnerat pillugu Namminersorlutik Oqartussat (siusinnerusukkut Namminersornerullutik Oqartussat) kommunillu sulianik suliarinninneri pillugit naammagittaalliuutit suliarinissaannut ombudsmandi 2000-imi piginnaatitaasutut imminut isigisimavoq.

Ombudsmandip Kalaallit Nunaanni Politimesteri 2001-imi nalunaarfigisimavaa, nappaatit tunillaassortut akiorniarlugit iliuutsit pillugit Inatsisartut peqqussutaat tunngavigalugu tunillaassortunik nappaalanersuaqarneranut ataatsimiititaliarsuaq Politimesterip aalajangersimasumik siulittaasuuffigisaa eqqarsaatigalugu ombudsmandi piginnaatitaasutut imminut isigisoq, tassami Politimesteri tassani Namminersorlutik Oqartussat (siusinnerusukkut Namminersornerullutik Oqartussat) sinnerlugit aqutsinikkut suliassamik isumaginnittuummat.

Imm. 3-mut
Aalajangersagaq taanna ombudsmandip ingerlatseqatigiiffinnut aamma suliffeqarfinnut il.il., inatsisikkut imaluunniit aqutsinermi allaffissornikkut aalajangiinikkut suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi aamma paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi malittarisassanut imaluunniit ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermi tunngavinnut inatsisikkut aalajangersagaanngitsunut ilanngunneqartunut, naleqqiussilluni pisinnaatitaaneranik killissalersuinermi tunngavissaanerusutigut ajornartorsiutinit arlalinnit pilersinneqarsimavoq.

Aalajangersakkakkut tamatumunnga peqatigitillugu tunngaviusumik ajornartorsiutaasumik matuminnga aaqqiiniarneq siunertarineqarpoq, tassalu Naalakkersuisut ombudsmandip piginnaatitaaneranut ilaatinneqartut ataqatigiinneqarnermi allami ombudsmandip piginnaatitaanera pillugu aalajangiisinnaanerannik. Iliuuseqarniarnerit ombudsmandip piginnaatitaanerata annertussusissaa pillugu aalajangernernut tunngassuteqartut Inatsisartunit aallaaveqartariaqarput, Naalakkersuisunit aallaaveqaratik.

Suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi aamma paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 1, imm. 2 Naalakkersuisut ingerlatsinermut inatsisit ingerlatseqatigiiffinnut, peqatigiiffinnut il.il. erseqqinnerusumik taaneqartunut, pisortat ingerlatsinerannut ilaasutut naatsorsuunneqarsinnaanngitsunut, tamakkiisumik ilaannakortumilluunniit atuutsinneqarnissaat pillugu malittarisassanik sukumiinerusunik aalajangersaanissaannut piginnaatitsissummik imaqarput.

Piumasaqaatit suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi taamatullu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi taaneqartut ingerlatseqatigiiffiup, suliffeqarfiup, peqatigiiffiup il.il., suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsisip aamma paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsisip malittarisassartaannut ilanngunneqarnissaannut inatsisini eqqartorneqartuni taakkunani marlunni taaneqartut tassaapput, oqartussaaffiup sulinerani aningaasartuutit Namminersorlutik Oqartussanit imaluunniit kommunimit annertunerusutigut matussuserneqarsimassasut imaluunniit oqartussaaffiup inatsisikkut imaluunniit inatsit naapertorlugu Namminersorlutik Oqar-

tussat sinnerlugit imaluunniit kommuni sinnerlugu aalajangiinissaminut piginnaatitaaffilerneqarsimaneratut annertutigisumik tamanna atuutissasoq.

Naalakkersuisut piginnaatitsissut taanna maannamut A/S Inissiaatileqatigiiffik INI-mut atorsimavaat, tamannalu Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaatigut nr. 37-kkut 19. december 1996-imeersukkut pivoq, kingornalu Namminersorlutik Oqartussat nalunarutaannik nr. 78, 30. december 2021-meersumik taarserneqartumik.

Nalunaarut 1996-imeersoq, ombudsmandip 1997-imi ukiumoortumik nalunaarutaanit ersertutut, ombudsmandip ingerlatseqatigiiffinnut suliassanik, suliassat pisortat oqartussaasut ingerlatsinerannut inatsiseqartitsinermut taamatullu inuit ataasiakkaat pillugit inatsiseqartitsinermut tunngasut pissuseqataannik, isumaginnittunut tunngasumik pisinnaatitaanerata annertussusia pillugu qularutiginninnernut nalornissuteqarnernullu pissutaasarsimavoq, taamatuttaarlu soorlu ingerlatseqatigiiffimmik pilersitsineq pillugu inatsimmit erseqqissumik ersinngitsoq, ingerlatseqatigiiffik suliassaqarfinni suni Namminersornerullutik Oqartussat (massakkut Namminersorlutik Oqartussat) sinnerlugit imaluunnit kommunit sinnerlugit aalajangiinissaminut piginnaatinneqarnersoq.

Ombudsmandi ingerlatseqatigiiffimmik tassungalu oqartussaatitaalluni pisortaqarfimmik oqaloqatiginnereernerata kingornatigut ingerlatseqatigiiffiup suliassaanik aalajangersimasumik naliliineq tunngavigalugu piginnaatitaanini pisariaqartutigut killilerpaa, tamannalu ombudsmandip nalunaarummi amigaatinik Inatsisartunut Naalakkersuisunullu 1997-imi decembarip qaammataani nalunaarutiginninneranik nassataqarsimavoq.

Inatsisissatut siunnersuutip kingunerissavaa ombudsmandi pisuni ataasiakkaani tamani, oqartussaaffik allaffissornikkut aalajangerneq malillugu ingerlatsinermi inatsiseqartitsinermut ilanngunneqaraangat, pisariaqartitsinertut annertutigisumik pisinnaatitaanerminik oqartussaaffimmut naleqqiussilluni killiliisariaqassasoq. Naatsorsuutigineqarpoq oqartussaaffik pineqartoq suleqatigalugu taamatut killissaliisoqartarumaartoq.

Inatsisartut tipsernermit lottornermillu iluanaarutinit agguaassisarneq pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 13-imi, 11. november 2000-imeersumi taamani atuuttumi (massakkut aningaasanoorutit ilaannit iluanaarutinit agguaassisarneq pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 10-mi, 22. november 2011-meersumi § 7) § 2-kkut aalajangersarsimavaat aningaasat taakku Kalaallit Nunaanni Timersoqatigiit Kattuffiata aamma Elite Sport Greenlandip agguaatissagaat. Aalajangersagaq taanna piareersarlugu sulianit erserpoq taanna Naalakkersuisut suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsit tunngavigalugu suliniaqatigiiffinnut taakkununnga marlunnut atuuttussanngortissinnaagaat. Tamanna suli atuutilersinneqarsimanngilaq, suliniaqatigiiffiillu taakku marluk eqqarsaatigalugit piginnaatitaasinnaanini pillugu apeqqummut ombudsmandi suli saqqummiussiffigineqarsimanngilaq.

Ombudsmandi 17. februar 2017-imi aalajangerpoq Greenland Business A/S-iusimasoq maannakkut Nalik Ventures ombudsmandip sulinerani pineqartunut ilaatinneqalissasoq, ingerlatseqatigiiffiup suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi nunani inuussutissarsiornermut tunngatillugu inuussutissarsiornermik siuarsaaneq pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 20-mi, 3. december 2012-imeersumi kingusinnerusukkut allannguuteqartinneqarsimasumi § 10, imm. 2 tunngavigalugu pineqartunut ilaatinneqarnerata annertoqataanik. Aalajangerneq taanna Ombudsmandip nittartagaatigut 24. februar 2017-imi tamanut saqqummiunneqarpoq, Ombudsmandillu 2017-imi ukiumoortumik nalunaarutaani immikkoortumi 1.3-mi suku-miinerusumik eqqartorneqarluni.

Inatsisartut ilinniagaqarnersiutit pillugit Inatsisartut inatsisaanni nr. 12-imi, 22. november 2011-meersumi aammattaaq tunngavissaliisimapput, Naalakkersuisut ilinniagaqarnersiutit pillugit malittarisassanik aqutsinermik suliffeqarfimmut namminersortumut isumagisassanngortitsisinnaanissaannut.

Inatsisissatut siunnersuummut nassuiaatini erserpoq, taamatut isumagisassanngortitsinermi suliffeqarfik namminersortoq taanna suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi pineqartunut ilaatinneqassasoq.

Ombudsmandi suliffeqarfik namminersortoq taamaattoq eqqarsaatigalugu pisinnaatitaanini pillugu apeqqummik aamma saqqummiussivigineqarsimanngilaq.

Oqartussaaffimmut ingerlatsinermi inatsiseqartitsinerup malittarisassartaanut ilanngunneqartumut tunngasumik ombudsmandip pisinnaatitaaneranik killissaliineq ombudsmandip aalajangiisartunut, ataatsimiititalianut, il.il., tunngasumik pisinnaatitaanerminik killiliineranit pingaarnerusutigut allaassuteqarnissaa ilimagineqanngilaq. Tamatumani siunnersuummi § 7, imm. 2 takuuk.

Tamanna ilaatigut ima nassataqarpoq, ombudsmandi, oqartussaaffiup pineqartup allaffissornikkut ingerlataanik, aaqqissuussaanikkut inissisimaffianik, oqartussaaffiup oqartussaasutut qulliunerusutut naammagittaalliorfiusinnaanermini periaasianik il. il., pisuni ataasiakkaani naliliisarumaartoq, oqartussaaffiup ombudsmandip piginnaatitaanerani pineqartunut ilanngunneqarnissaa pillugu aalajangiinissaq siunertaralugu.

§ 8-mut

Aalajangersagaq taanna naalagaaffiup ingerlanneqarneranut inatsiseqartitsinermi tunngaviusumut, tassalu najukkani namminersorluni aqutsinerup, ataqqineqarnissaanik tunngaveqarnermut ersiutaavoq.

Aalajangersagaq ima kinguneqarpoq, ombudsmandip kommunimi missingersuusiornissamut pissaaneqarneq ataqqissagaa, kommunalbestyrelsilu inatsisit atuuttut killissarititaasa iluanni isumalluutinik agguataarinnissinnaatitaasoq.

Aalajangersakkap manna aammattaaq naqissuserpaa, kommunimi pingaarnersiuinikkut aalajangiinerit pineqartillugit, inatsisit atuuttut killissarititaasa iluanni sumiiffimmi naalakkersuinikkut nalilersuinerit tamatumalu nassatarisaanik kommunit akornanni assigiinngissutaasinnaasut ombudsmandip ataqqissagai.

§ 9-mut

Aalajangersagaq ombudsmandip naliliinermini tunngavigisaani killissaliinernik imaqarpoq.

Aalajangersagaq inatsiseqartitsinikkut pissusiusunik atuuttunik erseqqinnerulersitsinissamik siunertaqarpoq, taanna malillugu ilagiinni aqutsisoqarnikkut pissusiusut allaffissornikkut sulinertut, ombudsmandip nakkutilliineranut ilaatinneqartutut isigisariaqarlutik, ilagiilli nalunaajaanerminnut tunngavigisaat upperisamillu ajoqersuuteqarnerat ombudsmandip nakkutilliineranut ilanngunneqarsinnaanngitsut, tassami ilagiit sulinerisa ilaannut tassunga malittarisassat naalakkersugaanermut inatsiseqartitsinikkut Tunngaviusumik Inatsimmi § 4-mit aqunneqarmata, inatsisiliortullu Tunngaviusumik Inatsimmi § 66 tunngavigalugu pisinnaatitaanerannut ilaatinneqaratik.

§ 10-mut

Imm. 1-mut
Aalajangersarneqarpoq ukiumoortumik nalunaarut Inatsisartut ukiakkut ataatsimiineranni suliarisassanngorlugu Inatsisartunut tunniunneqartassasoq.

Ombudsmandip ukiumoortumik nalunaarut Inatsisinut Ataatsimiititaliamut tunniuttassagaa tunngavigineqarpoq. Ukiumoortumik nalunaarutip Inatsisartuni qanoq suliarineqartarnissaa Inatsisartut namminneq aamma aalajangigassaraat.

Ukiumoortumik nalunaarutit Inatsisartut Inatsisinut Ataatsimiititaliaata aalajangiiffigisassatut siunnersuutitut saqqummiussaatigut ukiuni kingullerni Inatsisartut isummerfigisarsimavaat.

Ombudsmandip inatsisikkut aalajangersagaasumik paasissutissiisussaatitaanini nalunaarutinik tamanut saqqummiunneqarsimasunik nittartakkaminut www.ombudsmandi.gl-imut ilanngussisarnermigut tapertalertarpaa. Ombudsmandip, Inatsisartut Inatsisinut Ataatsimiititaliaat isumaqatigiissuteqarfigereerlugu, suliat ombudsmandip ukiumoortumik nalunaarummut ilanngutissamaagai, nittartakkamut ukioq nalunaarusiorfiusoq 2009 aallarnerfigalugu ilanngunneqartalissasut aammattaaq aalajangerpaa.

Ukiumoortumik nalunaarutip ilusia aaqqissuunneqarneralu ombudsmandip 2018-imi ukiumoortumik nalunaarut aallarnerfigalugu allanngortippai, taamaalillutik suliat ombudsmandip nittartagaatigut eqikkarnagit saqqummiunneqartut immikkut toqqarneqartut ukiumoortumik nalunaarummi siunissami naatsumik eqqaaneqartalissallutik. Misissuinerit pillugit nalunaarusiat nittartakkakkut tamatuma pissuseqataanik tamanut saqqummiunneqartarput. Allannguutigitinneqartunut tunuliaqutaasut taakku 2018-imi ukiumoortumik nalunaarummi immikkoortumi 1-imi nassuiarneqarput.

Imm. 2-mut
Aalajangersagaq taanna naapertuilluartumik eqqartuussisarneq "fair trial" pillugu tunngavinnut nalinginnaasunut naapertuuttutut isigisariaqarpoq.

§ 11-mut

Naatsorsuutigineqarpoq ombudsmandip inatsisini atuuttuni paasiuminaatsunik amigaatinillu naliliinernut, oqaatsimut inatsisitigut inissisimanermi innarlitsaalineqarnissamik qulakkeerinninnermik taaneqartartumut ilaasunut, aammalu inatsisinik akuersissutigineqarsimasunik allaffissornikkullu aalajangersakkanik naalakkersuinikkut naliliinernik tunngaveqanngitsunut, nalunaaruteqartarnermi maannamut periaaserisimasani attatiinnassagaa.

Ombudsmandip Inatsisartunik nakkutilliisussaannginnerata malitsigaa Inatsisartut pineqartoq pillugu isummereersimappata ombudsmandi aalajangersagaq taanna tunngavigalugu isummersinnaatitaanngimmat.

Naalagaaffiit Peqatigiit naalliutsitsisarneq allatullu peqqarniingaartumik, inuppalaanngitsumik imaluunniit nikanarsaataasumik pinnittarneq imaluunniit pillaasarneq akiorniarlugit isumaqatigiissutaannut ilassut nammineq piumassuseq malillugu ilannguffigineqarsinnaasoq tunngavigalugu ombudsmandip nuna tamakkerlugu pinaveersaartitsisutut inatsisit pioreersut imaluunniit inatsisissatut siunnersuutit pillugit oqaaseqaatinik saqqummiussinissaminut periarfissaa eqqarsaatigalugu inatsisissatut siunnersuummi § 17-imut nassuiaatit innersuussutigineqarput. Nalunaarutigisassat nalinginnaasumik Inatsisartut Inatsisinut Ataatsimiititaliaannut kiisalu Naalakkersuisunut nalunaarutigineqartarput.

Malittarisassani amigaatit ombudsmandimit tikkuarneqarsinnaasut ukuusinnaapput:

- Malittarisassap kalaallisut qallunaatullu oqaasertaanni nikingassutit.
- Malittarisassap atuuffigisassaa pillugu erseqqarluttoqarnera.
- Aqutsinermi allaffissornikkut malittarisassap inatsisikkut tunngavissaqannginnera imaluunniit inatsisikkut tunngavissaqarnerata nalorninartoqarnera.

- Aqutsinermi allaffissornikkut malittarisassat marluk imaluunniit inatsimmi malittarisassat marluk akornanni naapertuutinnginnerit.
- Namminersorlutik Oqartussat inatsisiliaata ataatsimullu malittarisassat, Namminersorlutik Oqartussat malissallugit pisussaaffigisaasa, matumani namminersorneq pillugu inatsit, Tungaviusumik Inatsit aamma Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Europami Isumaqatigiissut ilangullugit eqqarsaatigalugit, akornanni naapertuutinngitsoqarnera.
- Oqartussaasup qulliunerusup naammagittaalliorfiusinnaasup suunerata erseqqarlunnera.
- Periaaseq inatsisikkut tunngaveqanngitsoq.

Aalajangersagaq taanna malillugu nalunaarutit Inatsisartunut aamma Naalakkersuisunut ilaasortamut attuumassuteqartumut nassiunneqassaaq. Kommunini aalajangersakkat amigaateqarpata, ombudsmandip kommunalbestyrelsi pineqartoq nalunaarfigissavaa.

§ 12-mut

Imm. 1-mut
Kialuunniit ombudsmandimut naammagittaalliorsinnaaneranik aalajangersakkap manna nassataraa, tassalu assersuutigalugu naammagittaalliortup nammineersinnaassuseqarnera, qallunaatut innuttaassuseqartuussasoq imaluunniit Kalaallit Nunaanni najugaqartuussasoq piumasaqaateqartoqarsinnaanngitsoq.

Naammagittaalliortup suliami illua'tungiusutut inissisimanera imaluunniit inatsiseqar-titsinikkut soqutigisaqarnera aallaavittut piumasaqaataanngilaq. Taamaattorli ombudsmandip suliani, inuit ataasiakkaat innimigisassaanerannut tunngasuni, isumaqataanissaq imaluunniit naammagittaalliuut inummit naammagittaalliortumit allaanerusumit saqqummiunneqarsimappat, naammagittaalliortumit piginnaatitsissuteqarnissaq piumasarisarpaa. Tamatumuunakkut ombudsmandip qulakkiissavaa suliami illua'tungiusoq ombudsmandip suliamik suliaqarnermi ilaatut suliami illua'tungiusup inuinnartut kinaassusaanut tunngasut, ombudsmandip oqaaseqaataani issuarneqarsinnaasussat, pillugit paasissutissanik paasiniaaneranut isumaqataasoq.

Taamaattorli ombudsmandip naammagittaalliortut annertuumik imaluunniit naleqquttumik inatsisinut tunngasumik suliami kalluarneqartutut inissisimanngitsut itigartissinnaasarumaarpai, aamma tak. inatsisissatut siunnersuummi § 14, imm. 1-imut nassuiaatit.

Oqartussaasut allat pillugit oqartussaasut naammagittaalliuutaat ombudsmandimit aallaavittut suliarineqartassanngillat. Kisiannili, soorlumi ombudsmandip 1996-imi ukiumoortumik nalunaarutaata kalaallisuuani quppernermit 27-mit qallunaatuuanilu quppernermit 21-mit tamanna ersertoq, pisortani oqartussaasup pisortani oqartussaasoq alla pillugu naammagittaalliuutaata suliarinissaanut pisinnaatitaasutut ombudsmandi imminut isigivoq, tassami naammagittaalliortoq suliami aalajangersimasumi tassani suliami illua'tungiusutut inuinnartut isigisariaqarmat.

Ombudsmandi Inatsisartunit Inatsisartulluunniit ataatsimiititaliaannit naammagittaalliuummik suliarinninnissaminut pisussaaffeqanngilaq, tamannami ombudsmandip Inatsisartunut attuumassuteqanngitsuunerata kingunerimmagu, ombudsmandilu Inatsisartunit taakkulu ataanni oqartussaasunit naleqqussaqquneqarsinnaanani.

Imm. 1-imi oqaaseqatigiit aappaanni aalajangersakkap inuit tarnikkut nappaateqarnermut tunngasut pillugit inatsiseqartitsineq tunngavigalugu allaffissornikkut kiffaanngissusiiagaasut taamatullu inuit pinerluttulerineq pillugu inatsiseqartitsineq tunngavigalugu misissuinerup nalaani imaluunniit pinerluttulerineq pillugu inatsiseqartitsineq tunngavigalugu oqartussaasut kiffaanngissusiiaasunit marserneqaratik pineqaatissiinerup ilaatut kiffaanngissusiiagaasut ombudsmandimut naammagittaalliorsinnaanerannik qulakkeerinninnissaq siunertaraa.

Tamanna Inatsisartut ombudsmandiat eqqarsaatigalugu ima nassataqassaaq, inuit kiffaanngissusiiagaasimasut Kalaallit Nunaanni imaluunniit Qallunaat Nunaanni najugallit Namminersorlutik Oqartussat kommunillu pillugit naammagittaalliorsinnaasassasut, oqartussaasoq kiffaanngissusiiaasoq tamatuminnga ilisimatinneqanngikkaluartoq.

Kiffaanngissusiiakkat Inatsisartut ombudsmandiannut saaffiginnissuteqarnerni ukkatarineqaratik Folketingip Ombudsmandianut saaffiginnissuteqarnerni atuuttup assinganik atugaqartinnissaat aalajangersakkami siunertaavoq.

Taamaattorli aalajangersakkap immikkoortua eqqartuussisarneq pillugu inatsimmut tunngassutilik inunnullu kiffaanngissusiiagaasunut angerlarsimaffimmi Inatsisartut ombudsmandiata § 7 tunngavigalugu piginnaatitaaneranut ilaanngitsumi najugalinnut tunngassuteqartoq naalagaaffimmi oqartussaasunut isumaqatigiinniutigineqaqqaartussaavoq.

Justitsministeriap allakkani 8. marts 2001-imeersuni Inatsisartut nalunaarfigai aalajangersagaq taanna ministeriap oqaaseqaatissaqarfiginngikkaa.

Imm. 2-mut
Aalajangersakkap nassataraa, erseqqissarneqartoq naammagittaalliuutit kinaassutsimik isertuussiffiusut naammagittaalliuutillu najugaqarfigisamik, ombudsmandip suliamik suliaqarnera pillugu nalunaarutinik nassitsiffigisinnaasamik imaqanngitsut ombudsmandimit suliarineqartassanngitsut.

Ombudsmandi suliamik aallartitsineq pitinnagu, pineqartup kinaaneranik uppernarsaatinik peqarnissi qulakkiigassaraa. Naammagittaalliortup kinaassusersineqarnissaa pisinnaanngippat, inatsisitigut innarlitsaaliuinissaq pillugu ombudsmandimit naammagittaalliortup atia aamma najugaa oqaatigeqquneqassaaq.

Imm. 3-mut
Naammagittaalliornissamut piffissaliussaq ukiumik ataatsimik sivisussusilik taamatorluinnaq paasineqassaaq, tassalu piffissaliussamik saneqqutsinissamut inatsisitigut tunngavissaqanngitsoq. Taamaattumik ombudsmandip naammagittaalliuut kingusinnerpaamik pissutsit naammagittaalliuutigineqartut pisimanerannit ukiup ataasinngornerani tigoreersimasussaavaa.

Naammagittaalliornissamut piffissaliussap aallartiffiata saneqqunneqannginnissaa om-budsmandip manna tikillugu sukannersumik atuutsissimavaa, taamaalilluni naammagittaalliornissamut piffissaliussaq ullormit suliami inaarutaasumik aalajangiiffiusumit ingerlalersussatut naatsorsuutigineqartarluni.

Naammagittaalliornissamut piffissaliussap saneqqunneqannginnissaanik paasinninnermut tunngavilersuutaasoq tassaavoq ombudsmandip naammagittaalliuutinik Kalaallit Nunaanni nunap immikkoortuinit tamanit tiguneqartunik suliaqarnerani assigiiaarnerusunngortitsinissamik pingaartitsineq. Aammattaaq oqartussaasut suliami aalajangiisimasut eqqarsaatigineqarput, tassami oqartussaasut suliap inaarneqarsimanera naatsorsuutigisinnaasariaqarmassuk. Kiisalu naggataatigut saneqqutsinnginnissamik paasinninneq ombudsmandip, taamaaliornissamut tunngavissaqarpat, naammagittaalliuut kingusinaarluni tunniunneqarsimasoq tunngavigalugu suliassamik nammineerluni misissuilluni aallartitsisinnaajumaarnissaanut ataneqartillugu isigineqartariaqarpoq. Inatsisissatut siunnersuummi § 14, imm. 1-imut nassuiaatit aammattaaq takukkit.

Imm. 4-mut
Aalajangersakkakkut erseqqissarneqarpoq aqutsinermi allaffissornikkut oqartussaasup qullerpaap isummernissaa ombudsmandip suliniutigisimappagu naammagittaalliornissamut piffissaliussaq ukiumik ataatsimik sivisussusilik imm. 3-kkut aalajangersarneqarsimasoq ombudsmandip sivitsorsinnaagaa.

Erseqqissaanermi pisut ombudsmandip naammagittaalliuummik suliarinninneranut § 13-ip toqqaannartumik akornutaanngiffii ombudsmandilli § 14 tunngavigalugu suliamik suliarinninnginnermini suliap aqutsinermi allaffissornikkut oqartussaasumit suliarineqartariaqartutut isumaqarfigisai pineqarput.

Tamanna assersuutigalugu pisariaqarsinnaavoq ombudsmandi isumaqarpat suliaq kommuninik nakkutilliinermi oqartussaasumut nalinginnaasumut saqqummiunneqartariaqartoq, imaluunniit Namminersorlutik Oqartussani oqartussaasumit ingerlatsiveqarfimmik pineqartumik allamik nakkutilliinissamut piginnaatitaasumit suliarineqartariaqartoq.

Naammagittaalliuut nutaaq aalajangiinerup naammagittaalliuutigeqqaarneqartup kingornatigut ukiumik ataatsimik piffissaliussap naannginnerani suliarineqarsinnaanngitsoq pissutsit ilimanarsisippassuk, ombudsmandip naammagittaalliortoq pisuni taamaattuni nalunaarfigisinnaavaa

aalajangiineq naammagittaalliuutigeqqaarneqartoq pillugu naammagittaalliuut nutaaq piffissaagallartillugu tunniunneqartutut isigineqassasoq, naammagittaalliuut suliat ataasiakkaarlugit sivikinnerusumik piffissaliussatut nalunaarutigineqartup iluani tiguneqarpat.

§ 13-mut

Aalajangersakkami tunngaviusumik isumaavoq ingerlatsiviup innuttaasullu saqitsaassutaat illua'tungeriit aaqqinniaqqaartariaqaraat, nakkutilliisutut oqartussaasup avataaneersup Inatsisartut Ombudsmandiattut ittup suliami akuliutsinneqannginnerani.

Ombudsmandip periaaseraa pissutsit allat pillugit naammagittaalliuutit, taakkunani oqartussaasumut qulliunerusumut naammagittaalliorsinnaaneq atorneqarsimanngikkaangat, aalajangiinerit pillugit naammagittaalliuutit assigalugit oqartussaasumut qulliunerusumut naammagittaalliorfiusinnaasumut ingerlateqqillugit nassiunneqassasut, tassani isummerfigineqarnissaat siunertaralugu. Periaaseq unaavoq ombudsmandip naammagittaalliortoq oqartussaasup qulliunerusup suliamik isummerfiginninnissaanik utaqqimaaqqusarlugu, naammagittaalliortup naammagittaalliuumminik ombudsmandimut saqqummiussinnginnerani.

Aalajangiinerit pillugit naammagittaalliuutinik pissutsillu allat pillugit naammagittaalliuutinik immikkoortitsinnginnikkut qularnaarniarneqarpoq aqutsinermi allaffissornikkut naammagittaalliornissamut periarfissat ombudsmandip naammagittaalliuummik suliarinnilinnginnerani atorneqareersimanissaat.

Ombudsmandip innuttaasut inatsimmi naammagittaalliornissamut piffissaliussap iluani oqartussaasumut qulliunerusumut naammagittaalliornissamut piffissaliussap iluani periarfissanik atueqqaarnatik ombudsmandimut naammagittaalliortut naammagittaalliuutaasa suliarineqarnissaat (aamma) itigartitsissutigisarpaa. Periaatsip taassuma allaavigaa, innuttaasup aqutsinermi allaffissornikkut naammagittaalliornissamut periarfissamut taarsiullugu ombudsmandimut naammagittaalliornissamik toqqaaariaqannginnissaa.

Ombudsmandimut naammagittaalliornissamut piffissaliussaq ukiumik ataatsimik sivisussusilik, tak. inatsisissatut siunnersuummi § 12, imm. 3, aatsaat piffissamit pisup naammagittaalliuutigineqartup oqartussaasumit qullerpaamit aalajangiiffigineqarnerata kingornatigut aallartittutut naatsorsorneqalersarpoq.

Taamaalilluni piffissaliussap qaangerneqarnera pissutigalugu itigartitsineq, tak. inatsisissatut siunnersuummi § 12, imm. 3, oqartussamut qulliunerusumut naammagittaalliornissamut periarfissamik atuisimannginneq pissutigalugu itigartitsinermut sanilliullugu periarfissatut tullertut inissisimavoq.

Ombudsmandilli suliaq nammineerluni misissuiffigalugu suliarilersinnaavaa, tak. inatsisissatut siunnersuummi § 15, imm. 1, aqutsinermi allaffissornikkut oqartussaasumut qulliunerusumut inatsisitigut aalajangersagaanngitsumik naammagittaalliorfiusinnaasumut naammagittaalliorsinnaatitaaneq imaluunniit naammagittaalliorsinnaatitaaneq inatsisitigut aalajangersagaasoq atorneqarsimagaluarpataluunniit.

§ 14-mut

Imm. 1-mut
Aalajangersakkakkut ombudsmandi, naak naammagittaalliuut piffissaq eqqorlugu naammagittaalliuutigineqarsimagaluartoq, oqartussaasumut qulliunerusumut naammagittaalliorsinnaaneq atorneqarsimagaluartoq naammagittaalliuullu pissutsinut ombudsmandip piginnaatitaaneranut ilaagaluartoq, naammagittaalliuutip suliarinissaata itigartitsissutiginissaanut periarfissinneqarpoq.

Aalajangersagaq taanna suliat itigartitsissutiginissaannut suliallu suliarineqarnissaminnut naleqquttunngorsarnissaannut atorneqarsinnaavoq, taamaaliornikkut naammagittaalliuutip immikkoortuisa ilaannai aalajangersimasumik misissuiffigineqassallutik. Aalajangersagaq taanna suliat makku suliarineqarnissaasa itigartitsissutigineqarnissaannut atorneqartarsimavoq:

- suulluanngitsut pillugit naammagittaalliuutit,
- pissutsit inuit ataasiakkaat pillugit inatsiseqartitsinermi malittarisassanut sanilliussilluni pisortat suliffiutaannik naliliinissamik piumasaqaateqarfiusut pillugit naammagittaalliuutit,
- naammagittaalliuutit misissuinissamut nukissanik naleqqutinngitsumik amerlasuunik piumasaqaateqarfiusut,
- naammagittaalliuutit ombudsmandip naalakkersuinikkut siunertaqartutut naliliiffigisai aamma
- naammagittaalliuutit, assersuutigalugu pissutsinik uppernarsaasersuinermut tunngasunik pissuteqarluni eqqartuussivinnit aalajangiivigineqarnissaat pissusissamisoornerusut.

Kiisalu aalajangersagaq taanna sulianik ombudsmandip nammineerluni qulaajaalluni suliarinissaat naleqqunnerpaasutut isumaqarfigisaanik itigartitsissuteqarnermut atorneqartarsimavoq, oqartussaasuni taakkuusuni pissutsit assigiiaartut pillugit naammagittaalliuutinik arlalinnik naammagittaalliuuteqartoqartarsimanera pissutigigajunnerullugu.

Naammagittaalliuutinik ombudsmandimit suliarineqarnissaminnut allatigut naammassinnittunik itigartitsissuteqarnissamut ombudsmandip piginnaatinneqarnerata ombudsmandip siunertarisamut naleqqunnerpaasorinninneratut atuinnarneqarsinnaasariaqarpoq.

Imm. 2-mut
Naammagittaalliuutip suliarineqarnissaa ombudsmandip itigartitsissutigiguniuk sumut naammagittaalliortoqarsinnaanera sapinngisamik ilitsersuutigissavaa.

§ 15-mut

Imm. 1-mut
Suliat nammineerluni suliarineqalersarput suliaq pissutsinik naleqqersuutaasussanik tunngaveqaraangat, imaluunniit suliap paasissutissat pigineqartut tunngavigalugit kukkunernik annertuunik imaqarsinnaanera tunngavigalugu. Tamatumunnga pissutaasinnaavoq suliap tusagassiorfinni eqqartorneqarnera, naammagittaalliuutip kingusinaarluni tunniunneqarsimanera imaluunniit naammagittaalliuutit imarisamikkut imaluunniit imarisaasa immikkoortuisa ilaasa tamanut tunngasumik immikkut misissuiffigineqarnissaminnut piukkunnarnerpaaneratigut.

Suliamik nammineerluni suliarinnissinnaanermi, oqartussaasunut qulliunerusunut aamma eqqartuussisoqarfinnut naleqqiullugu ombudsmandi allaanerusumik piginnaatitaaffeqarpoq.

Ombudsmandimit ukiut tamaasa nammineq misissuiffiginninnerit arlallit aallartinneqartarput. Naammagittaalliuutitut suliat assigalugit ombudsmandip nittartagaani suliat taamaattut tamanut saqqummiunneqartarput. Suliani nammineq misissuiffiginninnerni aallartinneqartuni suliat makku assersuutitut innersuussutigineqarput 2019-6, 2021-3, 2022-3, 2022-6, 2022-7, 2023-6.

Suliat nammineerluni misissuinermik aallartitat ilaat inunnut tunngassuteqartuusarput, suliamilu pineqartoq suliap aallartinneqannginnerani attavigineqaqqaartarpoq. Tamatuma kingornatigut ombudsmandi aalajangertarpoq qanoq, aamma qanoq annertutigisumik misissuineq ingerlanneqassanersoq. Pineqartoq kissaateqarpat ombudsmandimit nammineerluni misissuinermik aallartitsisoqassanngitsoq, tamanna aallaavittut ataqqineqartarpoq. Suliaq inummut tunngasoq aallartinneqarpat, pineqartoq periarfissinneqassaaq suliamut oqaaseqarnissaminik.

Imm. 2-mut
Aalajangersagaq ombudsmandip nammineerluni suliniutinik, oqartussaasumi sulianik arlalinnik ilalinnik imaluunniit oqartussaasuni arlalinni sulianik pissuseqatigiinnik, aallartitsinissaanut periarfissiivoq.

Soorlu nammineerluni sulianik misissuinninnermik aallartitsivigisat innersuussutigineqarput suliat 2019-3 aamma 2022-1, tassani pineqarput kommunit suliassaataat meeqqanik inissiinermut aamma angerlartitsinermut misissuiffiginninnerit.

§ 16-mut

Ombudsmandi inuleriffinnik il.il. misissuinermini - apeqqutit inatsiseqartitsinermut tunnganerusut pillugit naliliinermi saniatigut - suliffeqarfiup/paaqqinniffiup sullitaasa inuttut, timikkut tarnikkullu ikiuineq eqqarsaatigalugu atugaat pillugit aamma naliliisarpoq. Ombudsmandip tamatumunnga atatillugu naliliinera, innuttaasut inatsiseqartitsinikkut innarlitsaalineqarnissaannik, mianerineqarnissaannik inuppalaartumillu pineqarnissaannik piumasaqaateqarnermit sunnerneqarsimassaaq. Ombudsmandip naliliinera assersuutigalugu illutat allanngortinneqarnissaat, pitsaanerusumik aserfallatsaalineqarnissaat imaluunniit sunngiffimmi sammisassaqartitsinermilu pitsaanerusunik suliniuteqartoqarnissaa pillugit inassuteqaatitut saqqummersinnaavoq.

Aalajangersagaq ingerlatsiviup atorfeqarfiinik, matumani kommunip allaffiinik, suliffeqarfinnik atuartitsiviusunik, isumaginninnermi paaqqinniffinnik pisortallu allaffeqarfiinik il.il. soorlu Folketingip Ombudsmandiata pisinnaatitaaneratut pisinnaatitaalluni ombudsmandip misissuisinnaatitaaneranut inatsisikkut tunngavissaliivoq. Misissuinerit taamaattut ombudsmandip naliliinera tunngavigalugu immikkut suliniuteqarnertut imaluunniit ombudsmandip allatigut illoqarfinnut nunaqarfinnulluunniit tikeraarneranut atatillugu ingerlanneqarsinnaapput.

Ombudsmandip suliffeqarfimmi takusaanini tunngavigalugu suliffeqarfimmik taassuminnga misissuinerani torersuutitsinissamik malittarisassat allassimasut suliffeqarfimmut pineqartunut imaluunniit suliffeqarfiup sullitai eqqarsaatigalugit atuuttut ilaatinneqarsinnaapput.

Suliamik paasissutissartalersuinerup ilaatut ombudsmandip atorfeqarfinnik takusaanera eqqarsaatigalugu § 18, imm. 4-mut nassuiaatit innersuussutigineqarput.

§ 17-mut

Aalajangersakkap taassuma erseqqissarpaa, Naalagaaffiit Peqatigiit naalliutitsisarneq allatullu peqqarniingaartumik, inuppalaanngitsumik imaluunniit nikanarsaataasumik pinnittarneq, imaluunniit pillaasarneq akiorniarlugit isumaqatigiissutaannut ilassut 18. december 2002-meersoq nammineq piumassuseq malillugu ilannguffigineqarsinnaasoq tunngavigalugu nuna tamakkerlugu pinaveersaartitsisutut suliassaq ombudsmandip sulineranut ilaasoq.

Suliassap annertussusia isumaqatigiissummut ilassummi nammineq piumassuseq malillugu ilannguffigineqarsinnaasumi artikelini 17-imit 23-mut aamma artikelimi 35 imaattunik oqaasertaqartuni erseqqinnerusumik allaaserineqarsimavoq:

"[...]

Artikel 4

1. Naalagaaffiit isumaqatigiissummi peqataasut imminnut pisussaatipput ileqqulersuutissami artikel 2-mi aamma 3-mi oqaatigineqartut piffinni ataasiakkaani eqqartuussivigisassaminni misissuiffigisinnaasaminnilu inuit kiffaanngissusiaarneqartut imaluunniit kiffaanngissusiarneqarsinnaasut, pisortat oqartussaatitaannit aalajangiinikkut imaluunniit inassuteqarnerisigut imaluunniit taakkua akuersinerisigut akuersaarnerisigulluunniit (matuma kingorna oqaatigineqartussamik "tigummigallagaaf-fiutinneqartuni"). Misissuiffiginninnerit taamaattut ingerlanneqartassapput pisariaqassappat siunertarineqassalluni inuit pineqartut illersugaanerat akiunissamut nakussassarniarlugu naalliutsitsinernut allatulluunniit naakkittaatsuliorfiginninnernut, inuppalaanngitsumik imaluunniit nikassaarpasissumik imaluunniit pillaanermik iliuuseqarfiginninnernut.

2. Ileqqulersuutissami tamatuma sutigut tamatigut tigummigallagaatitsinermi imaluunniit parnaarussaatitsinermi imaluunniit inummik pisortatigoortumik nammineerlunniluunniit immikkut isumagisassanngortitsinermi kiffaanngissusiaaneq pineqarpoq, pineqartumut qimaannarsinnaanissaanut akuerineqanngitsuni, eqqartuussivitsigut aalajangikkakkut imaluunniit allaffissornikkut pisortanilluunniit oqartussaasunit aalajangikkatigut.

Artikel 17

Naalagaaffiup peqataasup suulluunniit isumaqatigiissummut ilassutip matuma atortuulernerata imaluunniit atortuulersinneqarnerata akuerineqarneralaunniit kingornatigut kingusinnerpaamik ukioq ataaseq qaangiutsinnagu naalliutitsisarneq pinaveersaartinniarlugu nuna tamakkerlugu pinaveersaartitsisoq ataaseq arlallilluunniit atatissavai, toqqassavai pilersissallugilluunniit. Pinaveersaartitsisut qitiunngitsumi inissisimasunit toqqagaasut nuna tamakkerlugu pinaveersaartitsisutut toqqarneqarsinnaapput, isumaqatigiissummut ilassut manna siunertaralugu, taakku isumaqatigiissummut ilassummi aalajangersakkanut naapertuuttuuppata.

Artikel 18

1. Nuna tamakkerlugu pinaveersaartitsisut sulinerminni arlaannaannulluunniit attuumassuteqannginnerat sulisuisalu arlaannaannulluunniit attuumassuteqannginnerat naalagaaffiit peqataasut uppernarsassavaat.

2. Nuna tamakkerlugu pinaveersaartitsinermi immikkut ilisimasallit suliatigut pisariaqarneratut pisinnaasaqarnissaat ilisimasaqarnissaallu qulakkeerniarlugu pisariaqartumik iliuuserineqartussat naalagaaffiit peqataasut isumagissavaat. Angutit arnallu amerlaqatigiissinniarneqassapput, nunallu inoqqaavisa nunamilu ikinnerussuteqartut naammaginartumik sinniisoqartinneqarnissaat anguniarneqassalluni.

3. Nuna tamakkerlugu pinaveersaartitsisut sulisinnaaqqullugit pisariaqartitaannik atugassikkumallugit naalagaaffiit peqataasut imminnut pisussaatipput.

4. Nuna tamakkerlugu pinaveersaartitsisunik pilersitsinermi nunami pineqartumi inuit pisinnaatitaaffii pillugit suliniaqatigiiffiit inissisimanerat naalagaaffiit peqataasut pisariaqarneratut mianerissavaat.

Artikel 19

Nuna tamakkerlugu pinaveersaartitsisut annikinnerpaaffiatigut makkuninnga pisinnaatitaassapput:

a) inuit kiffaanngissusiiagaasimasut tigummineqarfiini, tak. artikel 4-mi nassuiaat, pinninnerup akuttunngitsumik misissortarnissaanut, naalliutsitsinermut peqqarniingaartumillu inuppalaanngitsumik imaluunniit nikanarsaataasumik pineqarnermut pillarneqarnermulluunniit illersorneqarnerisa nukittorsarneqarnissaat siunertaralugu;

b) oqartussaasunut susassaqartunut kaammattuutinik saqqummiussinissaminnut, inuit kiffaanngissusiiagaasimasut pineqarnerisa atugaasalu pitsaanerulersinneqarnissaat siunertaralugu aamma Naalagaaffiit Peqatigiit aalajangersagaat pineqartut isiginiarlugit naalliutsitsineq allatullu peqqarniingaartumik, inuppalaanngitsumik imaluunniit nikanarsaataasumik pinninneq imaluunniit pillaaneq pinaveersimatinniarlugit;

c) inatsisaareersut inatsisissatulluunniit siunnersuutit pillugit siunnersuutinik oqaaseqaatinillu saqqummiussinissaminnut.

Artikel 20

Nuna tamakkerlugu pinaveersaartitsisut piginnaatitaanerminnik naammassinninnissaat anguniarlugu naalagaaffiit isumaqatigiissummut ilassummi peqataasut imaaliornissamut imminnut pisussaatipput:

a) tigumminniffinni, tak. artikel 4-mi nassuiaat, inuit kiffaanngissusiiagaasimasut amerlassusiat kiisalu tigumminniffiit amerlassusii sumiiffiillu pillugit paasissutissanik tamanik tunniussinissamut;

b) inuit taamaattut pineqarnerat kiisalu kiffaanngissusiiagaanerminni atugaat pillugit paasissutissanik tamanik tunniussinissaminnut;

c) tigumminniffinnut taakkulu illuutaannut atortulersuutaannullu tamanut isersinnaatitsinissaminnut;

d) inuit kiffaanngissusiiagaasimasut kiisalu inuit kikkulluunniit paasissutissanik pisariaqartinneqartunik tunniussisinnaasutut nuna tamakkerlugu pinaveersaartitsisup isigisaanik nakkutigineqaratik ilisimannittoqaratilluunniit oqaloqatiginissaannut periarfissiinissaminnut, inuk nammineq oqalutseqarluniluunniit oqaloqatigalugu, tamanna pisariaqartoq naliliisoqarpat;

e) sumiiffinnik iserfigerusutanik inunnillu oqaloqatigerusutanik toqqaanissaannut kiffaanngissuseqartinnissaannut;

f) pinaveersaartitsinermi komitémut attaveqarfiginnissinnaatitsinissaminnut, paasissutissanik tassunga nassiussisinnaatitsinissaminnut taassuminngalu naapeqatiginnissinnaatitsinissaminnut.

Artikel 21

1. Oqartussaasup imaluunniit atorfilittap kialuunniit inuk suliniaqatigiiffilluunniit paasissutissanik nuna tamakkerlugu pinaveersaartitsisumut tunniussisimanera pissutigalugu naalliutsinneqaqqusinnaanngilaa pineqaatissinneqaqqusinnaanaguluunniit, imaluunniit tamanna akuersaarsinnaanagu akueriinnarsinnaanaguluunniit, paasissutissat eqqortuunerat eqqunngitsuuneralluunniit apeqqutaatinnagu, paasissutissanillu tunniussineq inunnut suliniaqatigiiffinnulluunniit taamaattunut ajoqutissarsiffiusumik kinguneqartinneqassanani.

2. Paasissutissat isertuunneqartussat nuna tamakkerlugu pinaveersaartitsisumit katersorneqartut nipangiussisimasussaatitaanermik aalajangersakkani pineqartunut ilaatinneqarput. Pissutsit inunnut ataasiakkaanut tunngalluinnartut pillugit paasissutissat inuk pineqartoq erseqqilluinnartumik akuersisimanngippat tamanut saqqummiunneqassanngillat.

Artikel 22
Naalagaaffimmi peqataasumi oqartussaasut taamaaliornissaminnut pisinnaatitaasut nuna tamakkerlugu pinaveersaartitsisup kaammattuutai suliarissavaat, naammassinninniarlunilu iliuuserineqarsinnaasoq pillugu oqaloqatiginnissallutik.

Artikel 23
Naalagaaffiit isumaqatigiissummut ilassummi matumani peqataasut imminnut pisussaatipput nuna tamakkerlugu pinaveersaartitsisut ukiumoortumik nalunaarusiaasa tamanut saqqummiunnissaannut ilisimaneqalersinniarlugillu siammarterinissaminnut.

(...)

Artikel 35
Pinaveersaartitsinermi komitémut ilaasortat aamma nuna tamakkerlugu pinaveersaartitsisut sulinermik ingerlannerani arlaannaannulluunniit atuumassuteqannginnissamik pisariaqartitsinerup annertussusia naapertorlugu pisinnaatitaaffilerneqarlutillu attorneqarsinnaanngiffilerneqassapput (immunitet). Pinaveersaartitsinermi komitémut ilaasortat Naalagaaffiit Peqatigiit pisinnaatitaaffii attorneqarsinnaanngiffiilu pillugit isumaqatigiissummi 13. februar 1946-meersumi imm. 22-mi aalajangersarneqartunik pisinnaatitaaffilerneqarlutillu attorneqarsinnaanngiffilerneqassapput, isumaqatigiissummi tassani imm. 23 isiginiarlugu.

[...]" (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq, isumaqatigiissut pisortatigoortumik kalaallisuunngortinneqarsimanngimmat)

Pingaartumik suliffeqarfiit namminersortut pisortanillu ilaannakortumik pigineqartut eqqarsaatigalugit artikel 4-mi piginnaatitaaneq, artikel 18, imm. 2-mi attuumassuteqarneq immikkullu ilisimasaqarneq inatsisilerinerup saniatigut allanik immikkut ilisimasalinnik ilanngussinissamut pisussaaffimmik nassataqarsinnaasoq, artikel 19, litra c-mi inatsisaareersut inatsisissatulluunniit siunnersuutit pillugit siunnersuuteqarsinnaaneq oqaaseqaateqarsinnaanerlu, artikel 21, imm. 1-imi inuit nuna tamakkerlugu pinaveersaartitsisumut paasissutissanik tunniussisut pineqaatissinneqarsinnaannginnerat, artikel 22-mi naammassinninniarnermi iliuuserisassat pillugit oqaloqatiginnittussaatitaaneq, kiisalu artikel 35-mi nuna tamakkerlugu pinaveersaartitsisup attorneqarsinnaanngiffeqarnera allaassuteqarpoq ombudsmandip nalinginnaasumik suliaani tunngaviusunut.

Kapitali 3-mut – Ombudsmandip sulianik suliarinnittarnera

§ 18-mut

Imm. 1-mut
Oqartussaasut ombudsmandip piginnaatitaanerani pineqartunut ilaatinneqartut pisussaaffeqarput ombudsmandi paasissutissanik piumasaanik nalunaarfigissallugu, allagaatinik piumasaanik tunissallugu, allakkatigullu oqaaseqaateqqaqqusippat allakkatigut oqaaseqaateqassallutik § 7,

imm. 1-imi oqaaseqatigiinni siulleq tunngavilugu. Taakkua saniatigut paaqqinniffiit/suliffeqarfiit il.il. namminersortut ombudsmandip sulinerani pineqartunut § 7, imm. 1-imi oqaaseqatigiit aappaat pingajuallu tunngavigalugit ilaatinneqartut paasissutissiinissamut allagaatinillu tunniussinissamut aamma pisussaaffeqarput.

Aalajangersagaq taanna paasissutissanik imaluunniit allagaatinik pigineqareersunik, matumani allakkiat (notater) suliffiup iluani atugassat, allattaaviit, paasissutissat qarasaasianiittut il.il. eqqarsaatigalugit, tunniussinermut tunngavoq.

Ombudsmandip periaasia ombudsmandip 1996-imi ukiumoortumik nalunaarutaani allaaserineqarpoq, tassani ombudsmandip erseqqissarsimammagu "naammagittaalliortumut tunngasumik mappimik suliami allagaatinik imalimmik atukkiussinissamik" qinnutigisaqarnerup oqaasertaa naapertorlugu paasineqassasoq, suliamilu allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu malittarisassat kingunerisaannik killiliiffigineqassanngitsoq.

Tamatumunnga atatillugu oqaatigineqarpoq allagaatit suliami allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaanermit qulangersimaneqarnerat pingaaruteqanngitsoq. Pappiarat atortussat suliffiup iluani pigineqartut ombudsmandimut tunniunneqarnermikkut suliffiup iluani atorneqartussaanermittut pissuseqarnertik annaaneq ajorpaat.

Aammattaaq ombudsmandip erseqqissarpaa oqartussaasut suliami allagaatit sorliit nassiunneqartussatut naleqquttuunerinik nalilersuinissaminnut pisinnaatitaanngitsut, qinnutigisaqarnerli suliami allagaatinut mappimik allagaatinik pigeqqaakkanik imalimmik suliami uppernarsaatissanik, suliami pigineqartunik oqartussaasullu suliamik suliaqarnerannut tunngaviusunik tamanik imalimmik atukkiussinissaq pillugu qinnutigisaqarnertut paasineqassasoq.

Aalajangersagaq ombudsmandip sulianik suliarinninnerani pingaaruteqartuuvoq. Ilaatigut imatut pisoqarsinnaasarpoq, ombudsmandip suliami oqaaseqaateqareernermi kingornatigut paasigaa oqartussaasut suliami allagaatit ilaannaannik atukkiussisimasut, taamaattumillu ombudsmandip naliliinerminut tunngavigisani nalileqqittariaqarlugu, immaqalu isornartorsiuinini nalileqqittariaqarlugu.

Imm. 2-mut
Aalajangersagaq imm. 1-imut, ombudsmandip suliami pappiaraatinik atortussanik pioreersunik piumasaqarsinnaatitaaneranik taamaallaat eqqartuisumut tapiliutaavoq. Aalajangersakkakkut siunertarineqarpoq ombudsmandip paasissutissanik paasiniaasinnaatitaanermini paasissutissaannavinnik paasiniaanermini uppernarsaatissanillu oqartussaaffiup pigisaanik pissarsiniarnermini killiliivigineqannginnissaa, aammattaarli piumasarisinnaallugu oqartussaasoq periaatsimut, oqartussaasup susassaqarfimmini atortagaanut, tunngaviusutut aamma/imaluunniit tamanut tunngasumik pissuseqarnerusumut inatsisitigullu paasinnittaatsimik tunuliaqutaasumut nassuiaammik saqqummiussissasoq.

Imm. 3-mut
Aalajangersakkap ombudsmandi periarfissippaa, soorlu suliaq ingerlatsivimmi tammarsimassagaluarpat inunnik eqqartuussivimmi killisiorneqartussanik aggeqqusinissaanut. Taamaattorli aalajangersagaq Kalaallit Nunaanni Qallunaat Nunaanniluunniit ombudsmanditut sulinerup ingerlanerani atorneqanngisaannarsimavoq, taamaakkaluartorli ombudsmandip nakkutilliinermik sunniuteqarluartumik sulinermini periarfissaanik killiliinnginnissaq pissutigalugu atatiinnarneqassaaq.

Imm. 4-mut
Aalajangersakkakkut erseqqissarneqarpoq ombudsmandip suliamut tunngasumik paasissutissartalersuinera aammattaaq misissuiartornermut takusaanermullu atatillugu ingerlanneqarsinnaasoq.

Taamaalilluni § 16 misissuinernut nammineerlunilu misissuiffiginninnermut tunngasuuvoq, § 18, imm. 4-li sulianik ombudsmandip misissuiffigisaanik paasissutissartalersuinermut ilaatillugu atorfeqarfinnik misissuinernut tunngasuulluni.

Imm. 5-mut
Aalajangersakkami inatsisitigut tunngavissaqarpoq ombudsmandip sulinerani ilaatinneqartunik eqqartuussisunit akuersissummik peqqaanngikkaluarluni paaqqinniffinni/suliffeqarfinni il.il. namminersortuni kiffaanngissusiaaffiusuni misissuisinnaalluni tak. § 7, imm. 1, oqaaseqatigiit aappaat, imaluunniit paaqqinniffinni/suliffeqarfinni meeqqat eqqarsaatigalugit tak. § 7, imm. 1, oqaaseqatigiit pingajuat. Misissuiartorneq imatut paasineqassaaq ininik, journalinik allanillu atortunik misissuinertut.

Aalajangersakkap taassuma qaqutiguinnaq atorneqartarnissaa naatsorsuutigineqarpoq, Naalagaaffiillu Peqatigiit naalliutitsisarneq allatullu peqqarniingaartumik, inuppalaanngitsumik imaluunniit nikanarsaataasumik pinnittarneq, imaluunniit pillaasarneq akiorniarlugit isumaqatigiissutaannut ilassut tunngavigalugu suliassat suliarineqarneranni tamanna pisariaqartoq naliliisoqarpat aatsaat atorneqartassalluni.

§ 19-mut

Imm. 1-mut
Aalajangersakkap erseqqissarpaa ombudsmandip naliliinerminut tunngavigisai inatsisit atuuttut, matumani aamma ingerlatsinermi inatsisit immikkullu inatsiseqartitsinermi suliassat suliarineqartarnerat pillugu malittarisassat. Tamatuma saniatigut sulianik suliaqarneq oqartussaasut sulianik suliaqartarnerannut oqartussallu ingerlatsinermi ileqqorissaarnissamik malinninnerannut tunngavigisat inatsisikkut aalajangersagaanngitsut tunngavigalugit nalilerneqartarpoq. Kii-

salu ombudsmandip nalilertarpaa oqartussaasup malittarisassanik aalajangersaanermini iliuuserisaminilu inuit piginnaatitaaffiinik malinninnersoq.

Ombudsmandip misissuiartorluni suliaqartarnerminut atatillugu naliliisarneranut tunngavik eqqarsaatigalugu § 16-imut innersuussisoqarpoq, tassami aalajangersakkamut tassunga innersuussinermi erseqqissarneqarmat ombudsmandip misissuiartornermini naliliisarnermini tunngavia atitunerummat inatsisitigut misiliisarnermut tunngavimmut, ombudsmandip sulianik ataasiakkaanik misissuisarneranut atuuttumut naleqqiullugu.

Naalagaaffiit Peqatigiit naalliutsitsisarneq allatullu peqqarniingaartumik, inuppalaanngitsumik imaluunniit nikanarsaataasumik pinnittarneq, imaluunniit pillaasarneq akiorniarlugit isumaqatigiissutaannut ilassut 18. december 2002-meersoq nammineq piumassuseq malillugu ilanngufftigineqarsinnaasoq tunngavigalugu, ombudsmandip nuna tamakkerlugu pinaveersaartitsisutut sulinera eqqarsaatigalugu § 17-mut nassuiaatit innersuussutigineqarput.

Imm. 2-mut
Aalajangersakkakkut tassuuna aalajangersarneqarpoq pisortat ingerlatsineranni suliassat suliarineqartarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaanni tunngaviit ombudsmandip sulinerani taamatut toqqammavissinneqassasut; taamaattorli allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu malittarisassani killiliussat ilanngunnagit.

Aalajangersakkap nassataraa, ombudsmandip (ombudsmandillu sulisuisa) suliami peqataasinnaassuseqannginneq (tamanna § 5-imi aalajangersakkap aamma nassataraa), ilitsersuisussaatitaaneq, suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaasarneq tunngavilersuisarnerlu kiisalu nipangiussisimasussaatitaaneq (tamanna § 28-mi aalajangersakkap aamma nassataraa) pillugit tunngavinnik malinnittussaanera. Naammagittaalliuteqarnissamut ilitsersuisussaatitaanermik tunngavik ombudsmandi eqqarsaatigalugu suliatigut sunniuteqanngilaq.

Ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermi tunngaviit inatsisitigut aalajangersagaanngitsut (matumani soorlu isiginiagassanik suliamut attuumassuteqanngitsunik ilanngusseqqusaannginneq naatsorsuutigineqarpoq ombudsmandip sulianik suliarinninnermini suli toqqammavigissagai, tamanna ombudsmandip immikkut inissisimaneranut sulineranullu aporfiunngippat.

Tamatuma pissuseqataa ingerlatsinermi ileqqorissaarnermik tunngavinnut ingerlatsineq pillugu inatsisini taaneqanngitsunut aamma atuuppoq, matumani ilaatigut ingerlatsiviup inussiarnersuunissaanik, mianerinnittuunissaanik tatiginninnermillu pilersitsisuunissaanik piumasaqaatit, kiisalu angusaqarluartarnissamik toqqissisimanartunillu periaaseqarnissamik piumasaqaatit ilanngullugit eqqarsaatigalugit.

Pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu Inatsisartut inatsisaanni tunngaviit aalajangersakkami tassani pineqartunut ilaatinneqanngillat. Taamaakkaluartoq ombuds-

mandi allattuisussaatitaanermik piumasaqaammik aallaavittut malinnittussaasutut isigineqarpoq, qulaani oqaatigineqartutut "toqqissisimanartunik periaaseqarnissamik" piumasaqaatip nassatarisaanik.

Ombudsmandi ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermi aalajangiinermik oqartarnermi aalajangiinertut ittunik aalajangiineq ajorpoq, taamaalillunilu aalajangersakkap saneqqunneqarnera assersuutigalugu ombudmandip nalunaarutiginninneri, inassuteqaatai imaluunniit suliamik misissuiffiginninniarani aalajangiineri eqqarsaatigalugit atuussinnaassuseqannginnermik nassataqarsinnaasussaanani.

Aalajangersakkamik saneqqutsinerup pisortani oqartussaasoq ombudsmandimut illuatungitut inissisimasoq Inatsisartut inatsisaata nassatarisaanik, soorlu paasissutissanik ombudsmandimut nalunaaruteqarnissamut allagaatinilluunniit ombudsmandip piumasaanik tunniussinissamut aamma pisussaaffiianngilaa.

Taamaalillutik oqartussaasut naammagittaalliortulluunniit aalajangersagaq una tunngavigalugu ombudsmandimut atortussaatitsiniarsinnaanngillat. Aalajangersakkamilli saneqqutsineq ombudsmandip Inatsisartullu akornanni pissutsinut sunniuteqarsinnaavoq, tamannalu ajornerpaatut kinguneqartinneqarpat Inatsisartut ombudsmandi soraarsissinnaavaat, ombudsmandip suliassani Inatsisartunit tatigineqarunnaarutigisaminik ingerlappagit.

§ 20-mut

Oqaaseqaateqarsinnaaneq ulluinnarni sulineq eqqarsaatigalugu Ombudsmandip piginnaataaffiisa pingaarnersarisimavaat. Sulisaatsimi pisarialittut imaluunniit ombudsmandeqarnerup inuiaqatigiinni atuunnerata immikkuullarissusia toqqammavigalugu ombudsmandi ersutassiissutinik aalajangiussaqartartussatut ivertinneqarsimanngilaq.

Ombudsmandip pisumik paasinninnera avammut tusarliussaq isummersorfigineqarsinnaanngorlugu oqaasertalersorneqartarpoq. Ombudsmandi isornartorsiutit ilaani oqaaseqaateqarpoq, isornartorsiutigineqartumi suliap immikkuullarissusaatigut pissutsillu qanoq ittuuneranit ersersinneqartarpoq. Suliani allani suliap suliarineqarnera ombudsmandimit naammassineqartarluni pisortat oqartussaasut isornartorsiuuteqarfigineqaratik.

Ombudsmandip oqartussaasut, imaanngitsoq inuit ataasiakkaat pillugit naammagittaalliuutit suliarisarpai.

Oqartussaasorli akisussaasoq sulisumik naliliinikkut malersuinermik aallartitsinissaanik inassuteqaateqarfigissallugu ombudsmandi mattunneqarsimassanngilaq, taamatuttaarlu pisuni immikkorluinnaq ittuni ombudsmandi ingerlatsivimmi sulisumik politiinut unnerluutiginnissinnaasussaalluni.

Borgmesterit kommunalbestyrelsillu kukkussutigisaat sumiginnaanerilu ombudsmandip Kalaallit Nunaani Kommuninik Nakkutilliisoqarfimmut aammattaaq nalunaarutigisinnaasussaavai.

Inuttut akisussaatitsineq atuutsinneqassanersoq misissuisoqaqqullugu ombudsmandip inassuteqaataa Namminersorlutik Oqartussani oqartussaasumit akisussaasumit malinneqarumanngippat, tamanna ombudsmandip Inatsisartut Inatsisinut Ataatsimiititaliaannut tusarliussinnaavaa, inatsisissatut siunnersuummi § 23 tassungalu nassuiaatit naapertorlugit.

§ 21-mut

Imm. 1-mut
Aalajangersakkami erseqqissarneqarpoq ombudsmandi oqartussaasup naammagittaalliuutigineqartup inuullu naammagittaalliuutigineqartup tusarniaaviginissaanut pisussaaffeqartoq.
Inuulli naammagittaalliuutigineqartup tusarniaaviginissaanut pisussaaffeqarneq pisuni immikkut illuinnartuni taamaallaat pisassasoq naatsorsuutigineqarpoq, tassami ombudsmandip misissuineri siullertut pingaarnertullu oqartussaasunut, imaanngitsoq inunnut ataasiakkaanut sammititaammata. Pisussaaffeqarneq taanna misissuinernut, naammagittaalliuuteqartoqarneratigut sulissutigineqalersunut taamatullu sulianut, ombudsmandip nammineerluni suliniuteqarnertut aallartitaanut atuuppoq.

Aalajangersakkakkut erseqqissarneqarpoq tassani illua'tungerisap oqaatigisaanik ilisimasaqalersinnaatitaaneq taakkualu pillugit oqaaseqaateqarsinnaatitaaneq pillugit malittarisassaq pineqartoq, illua'tungeriit tamarmik immikkut illua'tungerisap oqaatigisaanik ilisimasaqalersinnaatitaanissaat taakkulu pillugit oqaaseqarsinnaatitaanissaat pillugu malittarisassaq.

Ombudsmandip suliamik suliaqarnini pilertortumik misiliineq tunngavigalugu inaarsinnaavaa, oqartussaasoq naammagittaalliuutigineqartoq tusarniaaviginagu, assersuutigalugu suliami allagaatinik misissuinerinnarmigut, tassalu misissuineq isornartorsiuinani inassuteqaateqaraniluunniit inaarneqarsinnaappat.

Ombudsmandip aalajangersimasumik suleriaasia malillugu oqartussaasoq naammagittaalliuutigineqartoq tusarniaaviginagu, ombudsmandi naammagittaalliuut tunngavigiinnarlugu imaluunniit suliami allagaatinik misissuereernermi kingorna suliaq itigartitsissutiginiarlugu aalajangerpat, imaluunniit nalilerpagu oqartussamut naammagittaalliuutigineqartumut isornartorsiuilluni oqaaseqarnissamut inassuteqaateqarnissamulluunniit tunngavissaqanngitsoq.

Imm. 2-mut
Suliami nalileereernerup kingorna paasitinneqarsinnaatitaanerup suliamilu illua'tungiusut paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsit aamma suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsit tun-

ngavigalugit, suliami allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaanerisa allagaatinut aalajangersimasunut, ombudsmandip suliamik paasinnikkallarneranik imalinnut tunngasumik atuuttussaannginneranik aalajangernissamut ombudsmandi aalajangersakkap taassuma periarfissippaa.

Aalajangersagaq assersuutigalugu nassuiaatigigallakkamik suli inaarneqanngitsumik tamanut nalunaarutiginninnerup ingerlatsinermut oqartussaasumut pineqartumut, imaluunniit inuit ataasiakkaat inatsisit tunngaviusut innarlitsaalineqarnissaannut naleqqutinngitsuusorisariaqarneranik pisoqarfiusuni atorneqarsinnaavoq. Tamanna ombudsmandip nalilerpagu nassuiaataagallartup oqartussaasumillu tusarniaaviginnereernerup kingornatigut inaarutaasumik nassuiaataajumaartoq allamik inerneqarsinnaappat.

Ombudsmandi suliami allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaanermik atorunnaarsitsinissaq sioqqullugu, oqartussaasumit pineqartumit immikkut ittumik oqaaseqaammik apeqqut pillugu oqaaseqaateqartitsiniarsinnaavoq.

Ombudsmandip suliamik suliarinninnerani allagaatit pigineqarallartut allagaatinik avammut paasissutissiinermi ilaatinneqartariaqarnersut aalajangiinermi pingaartillugu isiginiartariaqarpoq manna, illua'tungeriinnut tamanut illersorneqarsinnaanerpaasussaq, tassalu inuiaqatigiit nalunaarusianik, oqaaseqaatinik, nassuiaatinik il.il. taakkulu inernilerneqarnerinik paasissutissat tamarmiusut eqqortullu tunngavigalugit oqaluuserinninnissaminnut periarfissaqarnissaat.

§ 22-mut

Aalajangersakkap taassuma ombudsmandi Folketingip Ombudsmandiata inassuteqaateqarnissaminut periarfissaqartitaanerata assinganik periarfissaqarluni naammagittaalliortup allalluunniit imminut aningaasartuutaanngitsumik eqqartuussivikkoortitsinissaminut akuerineqarnissaanik inassuteqaateqarnissamut periarfissippaa. Pineqartoq qanoq aningaasarsiaqarneranik nalinginnaasumik killiliussat pillugit piumasaqaatinik eqqortitsinersoq apeqqutaatinnagu.

Aalajangersagaq taanna atorneqassaaq pissutsit pisimasut imaluunniit inatsisinut tunngasut eqqartuussivitsigut uppernarsaanikkut, ombudsmandip misissuineranut killissarititaasut iluanni naammassineqarsinnaanngippata.

Assersuutitut taaneqarsinnaavoq suliat oqartussaasup taarsiiviginninnissamut akisussaanerata aalajangersarnissaa naammagittaalliortumut pingaaruteqartutut pineqarpat, ingerlatsinermullu inatsiseqartitsineq naapertorlugu kukkussuteqarnernik paasisaqarneq minnerusuinnaq pineqarpat. Taarsiivigineqarnissamik piumasaqaatit ombudsmandip isummerfigisinnaanngilai, taamaattumillu pisortani oqartussaasunut piumasaqaatit taamaattut amerlanertigut eqqartuussivinnit aalajangerneqartariaqartassallutik.

Aalajangersakkap suliani inatsisit qanoq paasineqarnissamik nalornisoorfinni, soorlu inatsit piareersarlugu suliani nassuiaatit qanoq paasineqarnissaannik nassuiaanikkut paasinarsisinneqarsinnaasimanngitsunik ilalinni, imaluunniit aamma suliani ingerlatsiviup suliamik suliaqarnermi kukkuluttorsimasinnaanerata qulakkeerniarnerani innuttaasup inatsisitigut soqutigisaqarfigisaani atorneqarnissaa aamma eqqarsaatigineqarsinnaavoq.

§ 23-mut

Aalajangersakkakkut tassuuna erseqqissarneqarpoq pisortat ingerlatsivianni annertunerusumik sunniuteqartumik kukkussuteqartoqarsimasoq sumiginnaasoqarsimasorluunniit ilimagisariaqartoq ombudsmandip suliamik misissuinerata takutippagu, tamanna Inatsisartut Inatsisinut Ataatsimiititaliaannut nalunaarutigissallugu ombudsmandi pisussaaffeqartoq. Peqatigitillugu Naalakkersuisoq susassaqartoq ombudsmandimit nalunaarfigineqassaaq.

Malittarisassamik taassuminnga atuinermi ilimagisariaqarpoq ombudsmandi naliliinerminut tunngavigisamini aallaaveqassasoq, tassalu inatsisit naapertorlugit innarlitsaalineqarnerup inatsisillu tunngavigalugit illersorneqarnissap tungaatigut isiginiagassanik, taamaaliornikkut ingerlatsinermi amigaatit pingaaruteqartut imaluunniit innuttaasunut tunngasumik inatsisinik unioqqutitsinerit annertuut nalunaarutigineqartarumaarlutik.

Ombudsmandip kommunit ingerlatsinerini kukkunernik sumiginnaanernillu annertuunik nalunaarutiginninnera taamatuttaaq Inatsisartut Inatsisinut Ataatsimiititaliaannut, suliap Naalakkersuisunut ilaasortanut ataasiakkaanut imaluunniit Naalakkersuisut Siulittaasuannut, kommuninik nakkutilliinermi oqartussaasumut qullerpaamut siulittaasuusumut, naalakkersuinikkut suliassiissutiginninnissaminut periarfissaqartumut taamatuttaaq pisarumaarpoq.

Ombudsmandip misissuineri oqartussaasunut, imaanngitsoq inunnut ataasiakkaanut, aallaavittut sammitinneqartarput.

Taamaattorli ombudsmandi, tamanna qaqutiguinnaq pisumik pisariaqarsorineqassagaluarpat, inuit, tamatumani aamma Naalakkersuisunut ilaasortat, atorfimminnik ingerlatsinerat pillugu eqqartuussisunut suliassanngortinnissaat pillugu inassuteqaateqarsinnaatitaavoq, matumani tak. inatsisissatut siunnersuummi § 7-mut aamma § 20-mut nassuiaatit.

Naalakkersuisunut ilaasortat akisussaassuseqarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaat naapertorlugu Naalakkersuisunut ilaasortap eqqartuussisunut suliassanngortinneqarnissaanik inassuteqaateqarneq § 23 tunngavigalugu Inatsisartunut Naalakkersuisunullu nalunaarutigineqartassasoq naatsorsuutigineqarpoq.

§ 24-mut

Aalajangersagaq taanna taamaallaat ombudsmandip oqaaseqaataa pissutigalugu inuit ataasiakkaat akornanni aaqqiagiinngissutit pillugit eqqartuussivitsigut, soorlu ombudsmandip oqaaseqaataata atuutsinneqannginnissaa siunertaralugu imaluunniit ombudsmandip suliamik misissuiffiginninnermik aallartitseqqullugu peqquneqarnissaa siunertaralugu, suliassiissutini atuuppoq.

Ombudsmandimik inuinnartut eqqartuussivitsigut suliassanngortitsinerit tamatuma avataaniipput.

Aalajangersagaq sulianik ombudsmandip suliarisimasaanik eqqartuussiviit tamatuma kingorna suliaqarnerannut tunnganngilaq.

"-sinnaavoq"-mik atuinikkut aalajangersakkamit erserpoq eqqartuussiviit ombudsmandip itigartitseqqusissutaata malinnissaanut pisussaaffeqanngitsut.

Justitsministereqarfiup allakkani 8. marts 2001-imeersuni Inatsisartut nalunaarfigai aalajangersagaq taanna ministeriap oqaaseqaatissaqarfiginngikkaa.

Kapitali 4-mut - Aaqqissuussaanermut tunngasut

§ 25-mut

Imm. 1-mut
Ombudsmandip akissarsiamigut inissisimanera aalajangersakkami nalunaarneqarpoq, tamannalu malillugu ombudsmandi Inatsisartut Allattoqarfianni atorfillit qullersaattut (pisortatut) akissarsiaqartinneqassalluni.

Ombudsmandi suli inummut tapilerneqarsinnaasussaassaaq. Inummut tapiliisoqassappat inummut tapit ombudsmandi isumaqatiginiareerlugu Inatsisartut Siulittaasoqarfiannit aalajangersarneqassapput.

Atorfininnermut soraarnermullu atatillugu akiliunneqarluni angalasinnaatitaaneq pillugu aalajangersagaq ombudsmanditut atorfiup immikkut ittuuneranik tunngaveqarpoq, ombudsmandillu sulilernermini soraarnerminilu Naalakkersuisunut ilaasortanit ajornerusumik inissinneqannginnissaa qulakkeerlugu.

Ombudsmandi ombudsmandeqarfimmi atorfilinnit pitsaannginnerusumik inisseqqunagu, tamatuma saniatigut tamatumunnga malittarisassat atuuttut malillugit ombudsmandi sulinerminut atatillugu inissaminik innersuunneqarnissaminik pisinnaatitaaffeqarpoq, kiisalu atorfinitsitaa-

nermut soraarnermullu atatillugu angalanermi aamma nuunnermi ajunngitsorsiassalerneqassaaq.

Tamatuma pissuseqataanik malittarisassatut siunnersuutigineqartoq taanna sulisussarsiniarneq aamma ombudsmandimut inuttut piumasaqaatit annertuut piumasaqaatigineqartut isiginiarlugit aamma naleqquttuussaaq.

Imm. 2-mut
Aalajangersakkami oqaaseqatigiit siulliit malitsigivaat ombudsmandi malittarisassat Naalakkersuisunut atuuttut malillugit soraarnerussutisiaqartinneqassammat. Soraarnerussutisiassat tunniunneqartarnerat pillugu malittarisassat Inatsisartunut Naalakkersuisunulu il. il. ilaasortat aningaasarsiaqartitaanerat il. il. pillugit inatsisartut inatsisaanni nr. 22, 18. december 2003-meersumi sukumiinerusumik aalajangersarneqarput.

Malittarisassat taakku malillugit ingerlaavartumik aningaasarsiat 10 %-inik tunniussisoqartassaaq peqatigitillugulu aningaasarsiat 5 %-iinik ilanngaassisoqartassalluni. Aningaasat ilanngaatigineqartartut tassaapput soraarnerussutisiaqalernissamut aaqqissuussinermut nammineerluni akileeqataassutit.

Aalajangersakkami oqaaseqatigiit aappaanni erseqqissarneqarpoq soraarnerussutisiaqalernissamut suliffeqarfiup akileeqataassutai nammineerlu akileeqataassutit ombudsmandip aningaasarsiai, imm. 1-imi oqaaseqatigiit aappaat naapertorlugu inummut tapiutaasinnaasut ilanngullugit, tunngavigalugit naatsorsorneqartassasut.

Imm. 3-mut
Aalajangersakkap malitsigivaa ombudsmandi ombudsmandiujunnaarnersiuteqarsinnaatitaammat, malittarisassat Naalakkersuisunut ilaasortanut atuuttut malillugit katersorneqarsimasunik. Ombudsmandi pillugu inatsisini 2009-meersumi 2017-imeersumilu pissutsit aamma taamaassimapput. Ombudsmandiujunnaarnersiutit tunniunneqassapput apeqqutaatinnagu ombudsmandi siumut ilisimatitsissutaanngitsumik imaluunniit tamatuminnga nammineq qinnuteqarnermigut tunuartariaqarsimanersoq, taamaattoq aalajangersakkami oqaaseqatigiit pingajui takukkit.

Aalajangersakkami oqaaseqatigiit aappaanni erseqqissarneqarpoq ombudsmandiujunnaarnersiutit naatsorsorneqassammata ombudsmandip aningaasarsiai tunngavigalugit, imm. 1-imi oqaaseqatigiit aappaat malillugu inummut tapiutaasinnaasut ilanngullugit. Taamaalilluni erseqqissarneqarpoq ombudsmandiujunnaarnersiutit Naalakkersuisunut ilaasortat aningaasarsiaat tunngavigalugit naatsorsorneqassanngimmata.

Aalajangersakkami oqaaseqatigiit pingajuanni nutaajusumi aalajangersarneqarpoq ombudsmandi qaammatip 70-inik ukioqalerfimmi naaneraniit ombudsmandiujunnaarnersiuteqarsinnaanngitsoq. Aalajangersakkamut tunngaviusut, pinngitsoorani soraarsinneqarfissatut ukioriti-

tat pillugit § 4, imm. 2-mut ataqatigiissillugit isigineqartussat, eqqarsaatigalugit nalinginnaasunik nassuiaatini immikkoortoq 2.1.5. innersuussutigineqarpoq.

Imm. 4-mut
Aalajangersakkamit naqissuserneqarpoq ombudsmandip soraarnerani toqukkulluunniit qimagunnerani qanoq aningaasarsisitsisoqassanersoq.

Aalajangersakkap ilaatigut malitsigiva ombudsmandi soraarnerminiit qaammatit pingajussaata naanerata tungaanut aningaasarsiaqaannassasoq (taamaattoqarsimappat inummut tapi ilangullugu), ombudsmandi ilimasaarutitaqanngitsumik soraassagaluarpat. Piffissaq tamanna imm. 3 malillugu ombudsmandip ombudsmandiujunnaarnersiutaanik naatsorsuinermi imm. 3 malillugu ilaatinneqarpoq.

§ 26-mut

Aalajangersakkap erseqqissarpaa ombudsmandip allaffissornikkut aqutsinera ombudsmandimullu aningaasaliissutigineqartut Inatsisartut iluminni ingerlatsinerisa iluanni susassaqarfiusut, taamaalillutillu Naalakkersuisunit susassaqarfigineqaratik. Tamanna Ombudsmandip suliassaminik ingerlatsinermini qulangersimaneqannginneranut tunngaviusumik pingaarutilittut isigineqartariaqarpoq.

Imm. 1-mut
Ombudsmandi sulisumi atorfinitsinnissaannut nammineerluni suli oqartussaasuuvoq.

Imm. 2-mut 3-mullu
Aalajangersakkani suliassaqarfimmi nalinginnaasumik suleriaasiusoq allaaserineqarpoq.

Imm. 4-mut
Ombudsmandip naatsorsuuserinera Inatsisartut Siulittaasoqarfiannit piginnaatitsissut tunngavigalugu siusinnerusukkut pisarsimavoq, ombudsmandilli naatsorsuuserinerminut aningaasaqarnermillu ingerlatsinerminut akisussaaffik nammineq massakkut tigummivaa.

Imm. 5-mut
Aalajangersakkap siunertaraa oqartussat ombudsmandip nakkutigisaasa ombudsmandimut peqqussuteqarnissaminnut inatsiseqartitsinikkut piginnaatitaannginnerisa qularnaarneqarnissaa. Tamanna ombudsmandip qulangersimaneqanngitsutut inissisimanerata piviusumik imaqarnissaanut piumasaqaataavoq pingaarutilik.

Kalaallit Nunaannili Ombudsmandeqarfimmut sulisutigut aningaasatigullu atugassaritinneqartut killeqarneranut pissutigalugu ilaannikkooriarluni aaqqissuussaanikkut suliassat ilaasa allaffissornikkut oqartussanut allanut tunniunneqarnissaat ombudsmandimut pisariaqartarsimavoq.

Ombudsmandip akissarsialerinera ombudsmanip aamma Aningaasaqarnermik Sulisoqarnermillu Aqutsisoqarfiup akornanni isumaqatigiissut malillugu Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfimmi Aningaasaqarnermik Sulisoqarnermillu Aqutsisoqarfimmit ullumikkut isumagineqartoq pineqarpoq.

Pineqartoq aammattaaq tassaavoq sulisunut inissianik ombudsmandip sulisuminut atugassiissutigisartagaanik innersuussisarneq aqutsinerlu.

Inatsisartut Allattoqarfiata aamma Ineqarnermut Naalakkersuisoqarfiup Inatsisartuni aamma Ombudsmandeqarfimmi sulisunut inissianik innersuussisarneq pillugu isumaqatigiissut, inissianik attartortitsisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaat tunngavigalugu isumaqatigiissutigisimavaat.

Ombudsmandip naatsorsuuserisoqarfia piffissat ilaanni, pingaartumik atorfiit ilaasa inuttaqannginnerisa nalaanni, ombudsmandimut aalajangersimasumik isumaqatigiissutit tunngavigalugit Qitiusumik Naatsorsuuserisoqarfimmit aammattaaq isumagineqartarsimavoq.

Suliassanik oqartussaasunut ombudmandip nakkutigisaanut taamatut isumagisassanngortitsisarneq pisuni arlalinni aqutsinermi oqartussaasut taakku ombudsmandimut taassumalu sulisuinut ilumut peqqusissuteqarsinnaanerannik nalornissutiginnilersitsisarsimavoq.

Malittarisassanit aalajangersarneqarpoq, suliassat ombudsmandeqarfiup aaqqissuussaaneranut tunngasut oqartussaasunut il.il. ombudsmandip nakkutigisaanut isumagisassanngortinneqartarnissaat ombudsmandip suli pisariaqartutut isigippagu tamatumunnga inatsisitigut tunngavigisaq tassaassasoq, inuit ataasiakkaat akornanni isumaqatigiissutit tunngavigalugit isumaqatigiissut, tassanilu ombudsmandip aamma oqartussaasup pineqartup piginnaatitaaffii pisussaaffiilu aalajangersarneqassasut.

Aalajangersakkap taassuma malitsigaa suliassaqarfinni isumaqatigiissutitigut aalajangersaavigineqareersimanngitsuni isumaqatigiissuteqartoqarnissaq.

§ 27-mut

Suliassamik isumaginnittussanngortitsisinnaatitaaneq pisunut, assersuutigalugu ombudsmandip napparsimaneq, sulinngiffeqarneq, aallarsimaneq pissutigalugu allamilluunniit pissuteqarluni suliaminik isumaginnissinnaajunnaarallarneranut tunngavoq. Atorfeqarfimmi sulisut amerlassusiisa killeqarnerat pissutigalugu aamma ombudsmandip nammineerluni suliffiup iluani allaffissornermik aaqqissuussisinnaatitaaneranik, aammattaaq tak. § 26, suliassamik isumaginnittussanngortitsinerup annertussusissaanik tamatumanilu atugassaritaasunik sukumiinerusunik aalajangersaanissaq ombudsmandimit oqartussaaffigineqarpoq.

Suliassamik isumaginnittussanngortitsisinnaatitaaneq suliassat piareersarneqarnerannut taamatullu oqaaseqaammik inaarlugu suliarisamik tunniussinermut kiisalu § 26 tunngavigalugu piginnaatitaanernik suliarinninnermut atuuppoq.

§ 28-mut

Imm. 1-mut
Ombudsmandi taamatullu ombudsmandip sulisui pinerluttulerineq pillugu inatsisip nipangiussisussaatitaaneq pillugu aalajangersagartaanik malinnittussaatinneqarput, matumani takuuk pinerluttulerineq pillugu inatsimmi atuuttumi § 50.

Ombudsmandi tamatuma pissuseqataanik paasissutissanik allanut isertuussassanik tamanut ingerlatitseqqissinnaanngilaq. Taamaattumik suliat ombudsmandip ukiumoortumik nalunaarutaatigut tamanut saqqummiunneqartuni pineqartut kinaassusersineqarsinnaajunnaarlugit ilanngunneqartarput.

Imm. 2-mut
Aalajangersakkap siunertaraa, ombudsmandip suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi pineqartunut ilaatinneqanngitsup allaffissornikkut aqutsinermi oqartussat suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi § 27, imm. 3-mi nipangiussisimaqqusisinnaanerisa pissuseqataanik oqartussaasunut, suliffeqarfinnut inunnullu ombudsmandimut isumaqatigiissuteqarnikkut ombudsmandeqarfimmi suliassanik kiffartuussillutik sulisunut nipangiussisimaqqusinissamut periarfissaqarnissaata qulakkeerneqarnissaa. Aalajangersakkap taassuma assersuutigalugu suliffeqarfinnut eqqiaanermik ingerlataqartunut, qarasaasialerinermik suliaqartunut ingerlatsinermilu oqartussaasunut ombudsmandip isumaqatigiissuteqarfigisaanut atorneqartarnissaa eqqarsaatigineqarsinnaavoq, tak. inatsisissatut siunnersuummi § 26, imm. 5.

Imm. 2-p paasissutissanut pisortat ingerlatsineranni suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi § 27, imm. 1-imi pineqartut assinginut atorneqartarnissaa tunngaviuvoq.

§ 29-mut

Taaguutip ombudsmandip atorfinni, suliffeqarfinni il.il., inatsisikkut Inatsisartunit akuersissutigineqarsimasuinnarni atorneqarnissaa aalajangersakkap qulakkeerpaa.

Aalajangersakkap Qallunaat Nunaanni ombudsmandi pillugu inatsimmi § 30-mut naapertuuttup nassataraa suliffeqarfiit, suliffiit, peqatigiiffiit il.il. Kalaallit Nunaanniittut inuit ataasiakkaat pillugit inatsiseqartitsineq tunngavigalugu pilersinneqarsimasut, taamatullu Kalaallit Nunaanni kommunit inatsisikkut tunngavissaqaratik nakkutilliivittut oqartussaaffimmik taamatut taaguutilimmik pilersitsisinnaatitaanngitsut.

Taaguut naalagaaffimmi oqartussaasut taaguummik "Rigsombudsmand"-imik atuinerannut killilersuinermik nassataqanngilaq.

Kapitali 5-imut – atuutilersinneqarnera il.il.

§ 30-mut

Imm. 1-mut
Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq, inatsit 1. november 2026-mi atuutilissasoq.

Imm. 2-mut
Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 7, 1. juni 2017-imeersoq tamatumunnga peqatigitillugu atuukkunnaarsinneqarpoq.

Imm. 3-mut
Imm. 3-mi ikaarsaariarneq pillugu aalajangersakkami ersersinneqarpoq naammagittaalliuutit inatsisip matuma atuutilersinneqannginnerani ombudsmandimut tunniunneqartut ombudsmandi pillugu inatsimmi atuuttumi aalajangersakkat tunngavigalugit suliarineqartassasut.

Ilanngussaq 1

Tusarniaanermi akissutit

Inatsisissatut siunnersuut piffissami 2026-mi marsip ulluisa qulingannit apriilip ulluisa arfineq-aappaannut tulliuttunut tusarniaatigineqarpoq:

- Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfia
- Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalakkersuisoqarfik
- Nunanut Allanut Ilisimatusarnermullu Naalakkersuisoqarfik
- Aalisarnermut, Piniarnermut, Nunalerinermut Imminullu Pilersornermut Naalakkersuisoqarfik
- Ineqarnermut, Attaveqaasersuutinut Isorliunerusunullu Naalakkersuisoqarfik
- Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Timersornermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfik
- Meeqqanut, Inuusuttunut Ilaqutariinnullu Naalakkersuisoqarfik
- Isumaginninnermut, Suliffeqarnermut Nunami Namminermi Pissutsinullu Naalakkersuisoqarfik
- Pinngortitamut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfik
- Peqqissutsimut Inunnullu Innarluutilinnut Naalakkersuisoqarfik
- Ineqarnermut Attaveqaasersuutinullu Naalakkersuisoqarfik
- Avannaata Kommunia
- Kommune Kujalleq
- Kommune Qeqertalik
- Kommuneqarfik Sermersooq
- Qeqqata Kommunia
- Ini A/S
- Nalik Ventures A/S
- Nunatsinni Advokatit
- Transparency International Greenland

Siunnersuut piffissami tassani taamatuttaaq Inatsisartut nittartagaatigut tamanut ammasumik tusarniaatigineqarsimavoq.

Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfianit, Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Timersornermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfimmit, Ineqarnermut, Attaveqaasersuutinut Isorliunerusunullu Naalakkersuisoqarfimmit, Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalakkersuisoqarfimmit, Pinngortitamut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfimmit, Isumaginninnermut, Suliffeqarnermut Nunami Namminermi Pissutsinullu Naalakkersuisoqarfimmit kiisalu Kommuneqarfik Sermersuumit tusarniaanermi akissutinik tigusaqartoqarpoq.

Tusarniaanermi akissutit siunnersuummi § 25, imm. 1-ip oqaasertalerneqarnerata allanngortinneqarneranik pissutissaqalersitsisimapput. Allannguut taanna siunnersuutip imarisaanik allanngortitsinngilaq.

Tusarniaanermi akissutit inatsisissatut siunnersummut tusarniaatigineqartumut sanilliullugu allatigut allanngortitsinissamut pissutissaqalersitsisimanngillat. Piffissarli atuutilerfissaatut siunnersuutigineqartoq allanngortinneqarpoq, inatsisissatut siunnersuut aatsaat ukiakkut ataatsimiinnermi aappassaaneerneqarlunilu pingajussaaneerneqassammat. Taamatuttaaq nalinginnaasumik nassuiaatini immikkoortut 6 aamma 7 inatsisilerinermut teknikikkut najoqqutassiat ullumikkut atuuttut malillugit iluarsineqarput.

Tulliuttuni tusarniaanermi akissutit tiguneqartut nassuiaateqarfigineqarput inatsisartut allaffeqarfianit oqaaseqaatitalerlugit.

Oqaaseqaateqarani tusarniaanermi akissutit
Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfia, Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Timersornermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfik, Ineqarnermut, Attaveqaasersuutinut Isorliunerusunullu Naalakkersuisoqarfimmit, Pinngortitamut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfik, Isumaginninnermut, Suliffeqarnermut Nunami Namminermi Pissutsinullu Naalakkersuisoqarfik kiisalu Kommuneqarfik Sermersooq siunnersuummut oqaaseqaatissaqarsimanngillat.

Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalakkersuisoqarfik
Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalakkersuisoqarfik tusarniaanermi akissuteqarnermini tusarniaanermi akissuteqarsinnaanerminut qujavoq, tamatumunnga atatillugu paasissutissiissutigalugu tamatumunnga atugassat Aningaasaqarnermik Sulisoqarnermullu Aqutsisoqarfik oqaaseqaateqartinneqarsimasoq.

Naalakkersuisoqarfiup oqaatigaa inatsisissatut siunnersuummi ukiuni qulini toqqagaasinnaanermut killissarititaq Folketingip Ombudsmandia pillugu inatsimmut Danmarkimi inatsimmik allanngortitsinermi nutaanermi (inatsit nr. 568, 18. juni 2012-imeersoq) nassaassaasoq matumani ilaanngitsoq. Naalakkersuisoq inatsimmut pineqartumut nassuiaatit innersuussutigai, tassanimi oqaatigineqarmat ombudsmandi killeqanngitsumik tassaniittussaajunnaarsillugu ukiunut qulinut killiliinikkut, nutartertuarnissaq qularnaarneqarlunilu inuit suliffeqarfiilluunniit ataasiakkaat pissaaneqarpallaalernerat akornuserneqarsinnaasoq. Peqatigitillugu ombudsmandimik taarsiisarneq eqqarsaatigalugu killiliussanik erseqqissunik pilersitsinikkut ingerlaannartumilu toqqaaqqittarnerup pinngitsoortinneqarneratigut ombudsmandip qulangersimaneqannginnera inatsisillu naapertorlugit sulinera nukittorsarneqassaaq.

Inatsisartut allaffeqarfiata oqaaseqaatai:
Tamatumunnga tunngatillugu oqaatigineqassaaq piffissap ombudsmandip atuuffigisinnaasata tamarmiusup killilerneqarnissaa siunnersuummut tusarniaatigineqartumut ilaanngimmat.

Inatsisit pitsaassusissaannut nalinginnaasumik najoqqutassat malitsigaat inatsisissatut siunnersuutinut allannguutit annertuut taamaattut malittarisassatut pingaarnertut nutaamik ilassutaasumilluunniit tusarniaatigineqarnissaat piumasaqaataammat. Taamatut kaammattuuteqarneq taamaattumik malittarisassat kingusinnerusukkut nutarterneqarneranni isumaliutinut ilaajumaarpoq.

§ 25, imm. 1-imut tunngatillugu;
Inatsisartut inatsisaanni atuuttumi § 25, imm. 1-imi ombudsmandip akissarsiatigut inissisimanera nalunaarneqarpoq, ombudsmandip Inatsisartut Allattaanerattut akissarsiaqartinneqarnissaa aalajangersarneqarluni. Inatsisissatut siunnersuutikkut inatsisartut allaffeqarfiata (Inatsisartut Allattoqarfiat) allaffissornikkut pisortaata qullersap aaqqissuussaanerup allanngortinneqarneranut atatillugu taaguutaata "pisortamut" allanngortinneqarsimanerata malitsigisaannik aalajangersakkamik malitsitut allanngortitsisoqarpoq.

Naalakkersuisoqarfiup tamatumunnga atatillugu oqaatigaa inatsisip siunissamut isumannaarneqarnissaa ismaliutiginqarsinnaasoq, tassa atorfiup taaguutaata taaneqannginneratigut kisiannilu tamatumunnga taarsiullugu ass. "Ombudsmandi Inatsisartut Allattoqarfianni atorfiit qullersaattut akissarsiaqartinneqassaaq" ilanngunneqarneratigut. Atorfiup taaguutaa kingusinnerusukkut allanngorteqqinneqassagaluarpat taamaalilluni aalajangersakkap malitsitut iluarsineqarnissaa pisariaqalissanngikkaluarpoq.

Inatsisartut allaffeqarfiata oqaaseqaatai:
Tusarniaanermut akissut aalajangersakkap allanngortinneqarneranik malitseqarpoq, taamaalillunilu atorfiup taaguutaa ("pisortaq") "atorfillit qullersaannik" taarserneqarluni.

Soraarsinneqartussaanerup ukiunit 65-init 70-inut sivitsorneqarneranut tunngatillugu naalakkersuisoqarfiup tjenestemandit pillugit inatsisiliornerit atuuttut malugeqquai, taakkumi malillugit qaammatip tjenestemandiup 65-inik ukioqalerfiata naanerani suli tjenestemanditut soraarsitsisoqartartussaammat. Ombudsmanditut atorfimmi akissarsiaqartitsineq tamatuma kingorna isumaqatigiissutit malillugit atugassarititsinermut ikaarsaariassaaq. Tamatumunnga atatillugu naalakkersuisoqarfiup paasissutissiissutigaa soraarnerussutisiassat/tjenestemanditut soraarnerussutisiat tamatuma kingorna tunniunneqartut akissarsianit ilanngaatigineqartassanngitsut.

Inatsisartut allaffeqarfiata oqaaseqaatai:
Tusarniaanermut akissut paatsuuinermik tunngaveqarsorinarpoq: Ombudsmandi siunnersuummi § 25, imm. 1 malillugu Inatsisartut Allattoqarfianni atorfillit qullersaattut, tassa Inatsisartut pisortaattut, akissarsiaqartinneqassaaq. Taanna tjenestemandiulluniluunniit isumaqatigiissutit malillugit atorfeqartitaasinnaavoq. Pisortaq qaqugukkuluunniit issiasoq tjenestemandiunersoq isumaqatigiissutilluunniit malillugit atorfeqartitaanersoq ombudsmandip qanoq akissarsiaqartitaaneranut taamaattoq apeqqutaanngilaq. Taamaalilluni tamanna aamma Inatsisartut pisortaat tjenestemanditut atorfilik pineqartup 65-inik ukioqalernera pissutigalugu

isumaqatigiissutit malillugit atorfeqartitaanermut ikaarsaaraluarpat ombudsmandip akissarsiaasa allanngornerannik malitseqarnavianngilaq.

Ilanngullugu oqaatigineqassaaq ombudsmandiuneq maannamut atorfittut isigineqarani atuuffittut isigineqarsimammat. Siunnersuutikkut tamanna allanngortinniarneqanngilaq. Siunnersuutikkut taamaalilluni inatsisartut inatsisaanni § 1, imm. 1, taanna malillugu Inatsisartut ombudsmandimik qinersisartussaallutik, aamma § 6, imm. 1, taanna malillugu ombudsmandi atuuffimminik ingerlatsinermini Inatsisartunit qulangersimaneqartussaanani, atuuttut taamaalillutik aamma ingerlateqqinneqarput.